

REŠAVANJE NELINEARNIH JEDNAČINA ITERATIVNE METODE

predavač:
Aleksandar Kovačević

Rešavanje nelinearnih jednačina

- Na prethodna dva predavanja bavili smo se linearnim jednačinama.
- Međutim, modeli realnog sveta nisu uvek linearni, često moramo da koristimo nelinearne funkcije (npr. polinome velikog stepena, e^x , $\sin(x)$, $\cos(x)$ itd).
- Rešavanje jednačina sa ovakvim funkcijama analitičkim putem je često veoma teško.

Rešavanje nelinearnih jednačina

- Primeri nelinearnih jednačina:

$$\cos(x)=x \text{ ili } e^x-16x^4+3\sin(x)=17$$

- Iz primera možemo primetiti da:
 - se rešavanje nelinearne jednačine uvek može svesti na određivanje nule nelinearne funkcije.
 - npr. $\cos(x)-x=0$ ili $e^x-16x^4+3\sin(x)-17=0$
- Metode koje ćemo danas učiti koriste se za pronalaženje nula proizvoljnih funkcija.

Rešavanje nelinearnih jednačina

- Prikazaćemo četiri metode za određivanje nula funkcija.
- U prezentaciji će ravnopravno biti korišćeni termini “nula funkcije” i “rešenje nelinearne jednačine”.
- Ovi termini se (kao što smo videli) odnose na isti pojam.

Iterativni metod (podsećanje)

- Kod iterativnih metoda krećemo od odabrane početne vrednosti x^0
 - bira je korisnik metode (na slučajan ili neki drugi način)
- Koristimo iterativnu formulu koja daje vezu između x_k i x_{k-1} .
- Na taj način izračunavamo niz
 - $x^0, x^1, x^2, \dots, x^{k-1}, x^k, \dots$

Metode za rešavanje nelinearnih jednačina

Postoji više načina za rešavanje nelinearnih jednačina:

- Analitički metod
 - moguće samo za određene vrste jednačina
- Grafički metod
 - Korisno za prvu procenu lokacije rešenja.
 - Ograničeni smo brojem dimenzija.
- Numeričke metode
 - Otvorene metode
 - Zatvorene metode

Analitički metod

- Moguće je rešiti samo određene tipove jednačina (npr. kvadratna jednačina).

$$a x^2 + b x + c = 0$$

$$roots = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$$

- Ne postoji analitičko rešenje za:

$$x - e^{-x} = 0$$

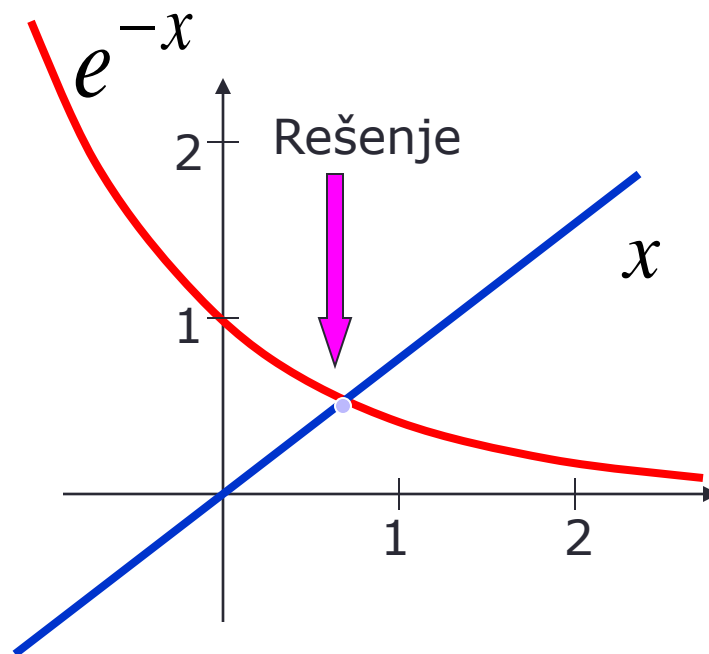
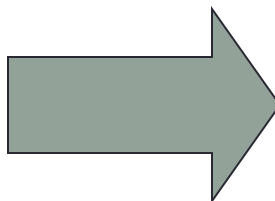
Grafički metod

- Dobra osnova za prvu procenu lokacije rešenja i početnog rešenja za numeričku metodu
- Ograničeni smo na 3d.

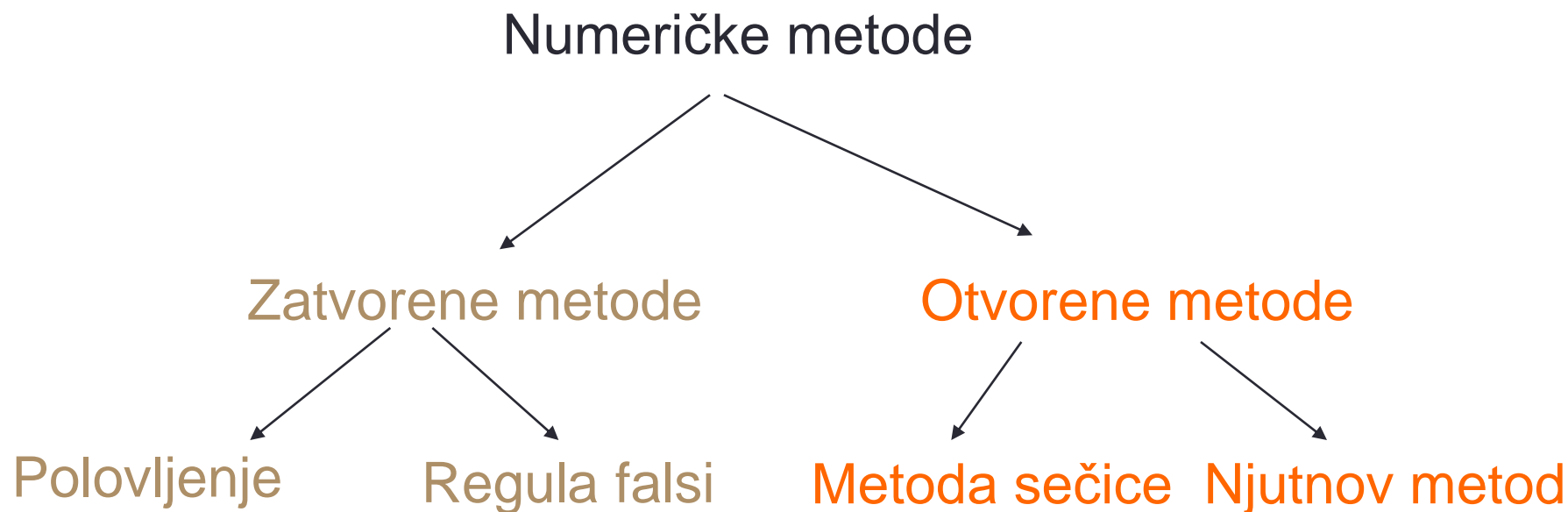
$$x = e^{-x}$$

$$x \in [0,1]$$

$$x \approx 0.6$$

Numeričke metode za rešavanje nelinearnih jednačina

Zatvorene metode

- Kod zatvorenih metoda algoritam kreće od zatvorenog intervala koji sadrži rešenje.
- Svakim sledećim korakom taj interval se smanjuje:
- dok se interval ne svede na jednu tačku tj. rešenje ili
- dok veličina intervala ne padne ispod zadate tolerancije (kriterijum koji se koristi u praksi).

Otvorene metode

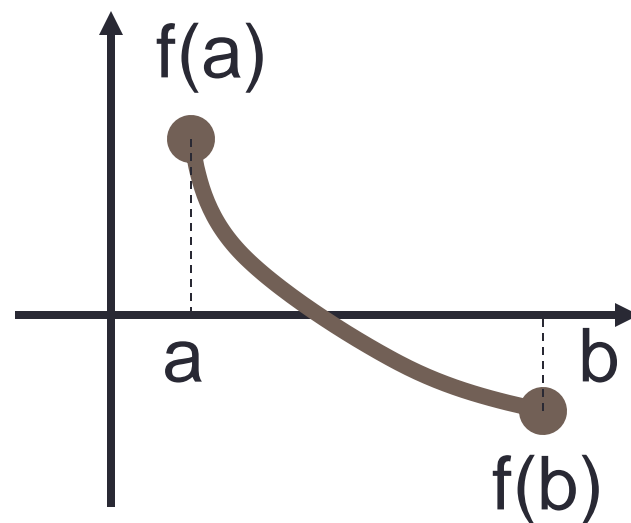
- Kod otvorenih metoda algoritam kreće od početnog (inicijalnog) rešenja x^0 .
- Svakim sledećim korakom dobija se nova procena rešenja $x^0, x^1, x^2, \dots, x^{k-1}, x^k, \dots$
- Algoritam se zaustavlja kad:
 - pronađemo rešenje (tačku za koju važi $f(x)=0$)
 - ili
$$|x_k - x_{k-1}| < \textit{tolerancija}$$
 - ili
$$|f(x_k)| < \textit{tolerancija}$$

Metoda polovljenja

- Jedna od najjednostavnijih metoda za rešavanje nelinearnih jednačina.
- Kao uslov za korišćenje zahteva zatvoreni interval za koji je poznato da sadrži rešenje.
- Metoda polovljenja sistematski smanjuje (polovi) zatvoreni interval.
- Pre svakog polovljenja izvršava se jednostavna provera na osnovu koje se donosi odluka koja polovina se dalje polovi.
- Polovljenje prestaje kad je trenutni interval dovoljno mali.

Teorema srednje vrednosti

- Imamo funkciju $f(x)$ definisanu na intervalu $[a,b]$,
- Teorema srednje vrednosti:
Ako je f neprekidna i ako su $f(a)$ i $f(b)$ različitog znaka onda funkcija f ima bar jednu nulu na intervalu $[a,b]$.

Metoda polovljenja

Pretpostavke:

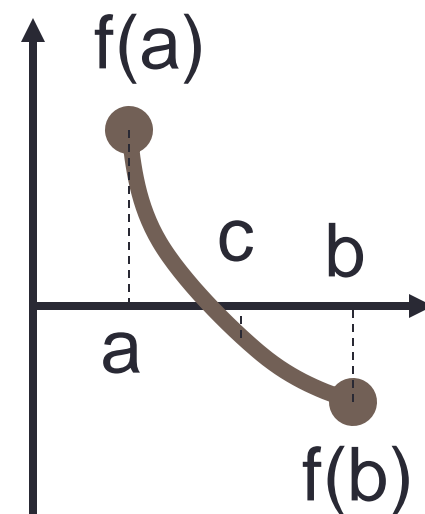
- $f(x)$ je neprekidna na $[a,b]$
- $f(a) f(b) < 0$

Algoritam:

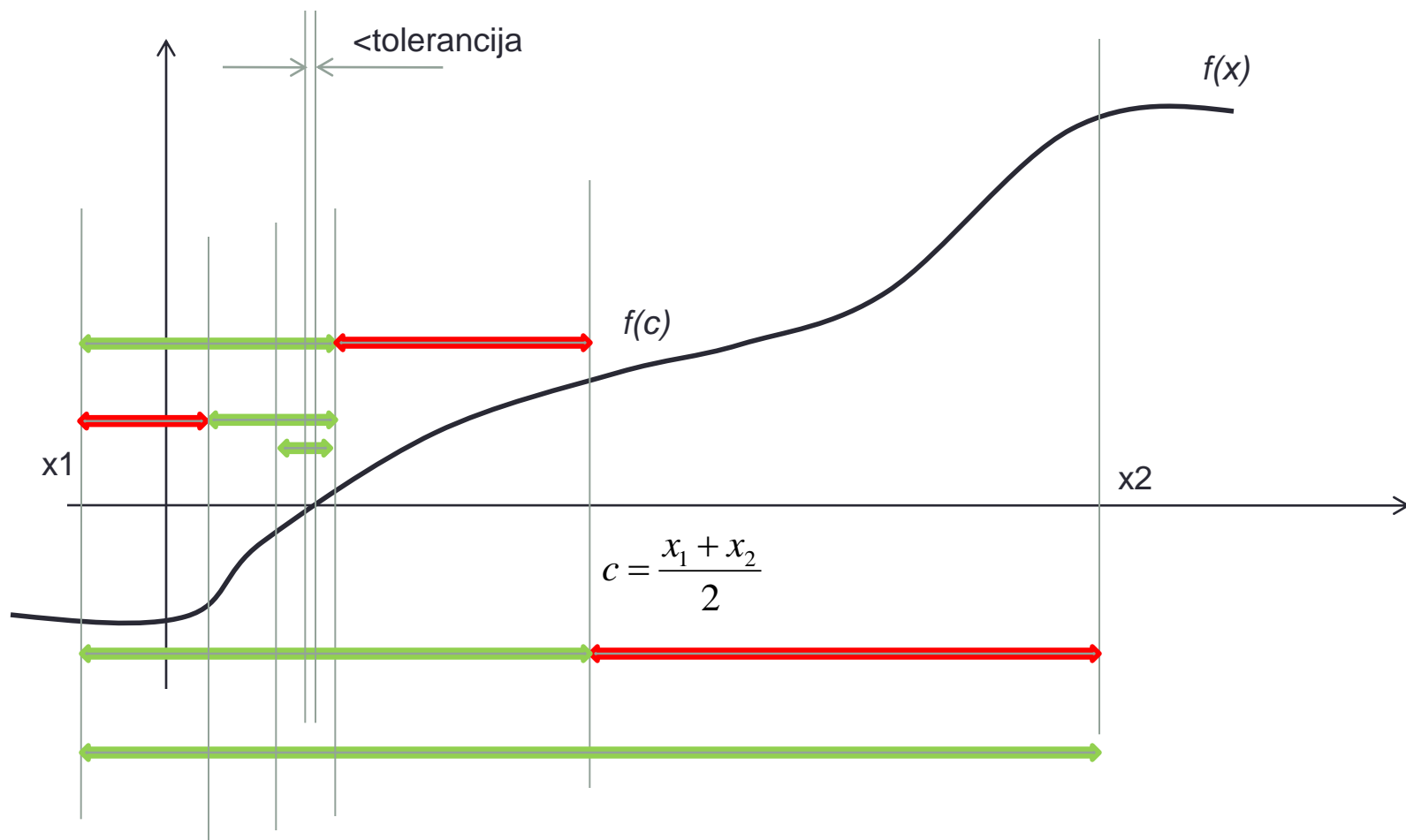
Loop

1. Izračunati polovinu $[a,b]$ $c=(a+b)/2$
2. Izračunati $f(c)$
3. Ako $f(a) f(c) < 0$ novi interval je $[a, c]$
Ako $f(a) f(c) > 0$ novi interval je $[c, b]$
4. Ako $|b-a| < \text{tolerancija}$ vrati $c=(a+b)/2$ kao rešenje

End loop

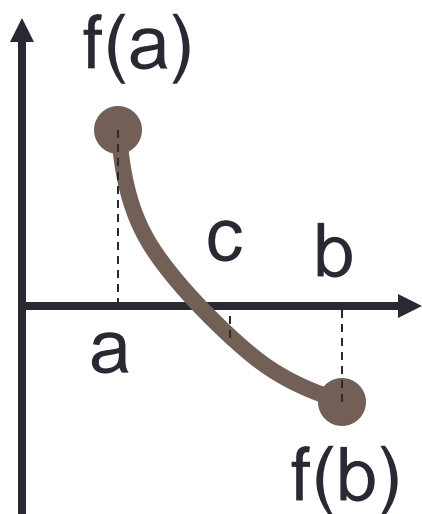
Metoda polovljenja

Matlab kod

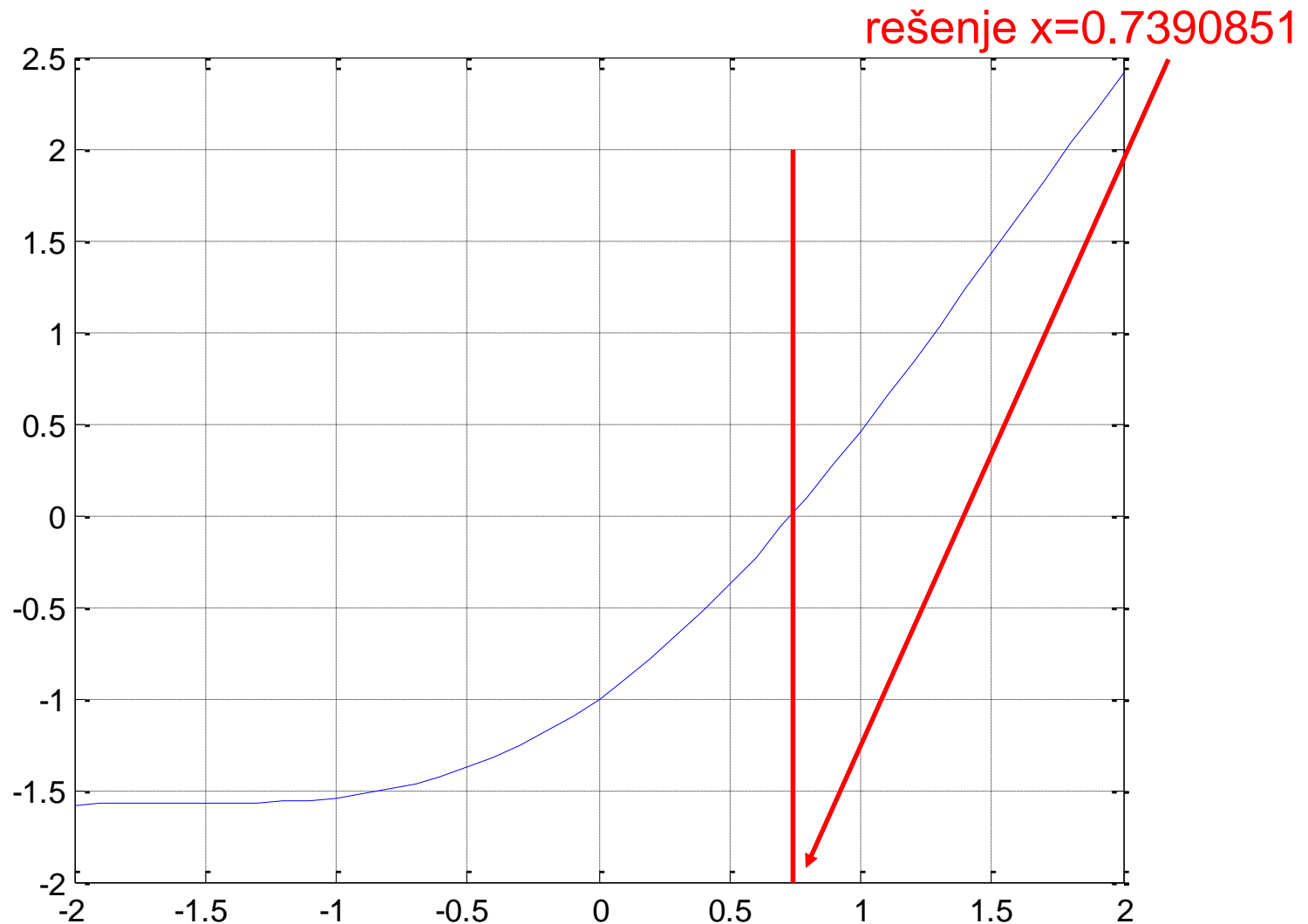
```
function x=polovljenje(a,b,tacnost,funkcija)
if feval(funkcija,a)*feval(funkcija,b)<0
    kraj = 0;
    while (~kraj)
        c=(a+b)/2;
        fc=feval(funkcija,c);
        if (fc==0|abs(b-a)<tacnost)
            kraj=1;
        else
            if feval(funkcija,c)*feval(funkcija,a)<0
                b=c;
            else
                a=c;
            end
        end
    end
    x=c;
end
```

feval – izračunava vrednost funkcije "funkcija" u tački a tj. $f(a)$

Primer

$x - \cos(x) = 0$ - koristimo interval $[-1, 1]$

Matlab kod

- Ostaje da objasnimo kako u kodu specificiramo jednačinu koju rešavamo tj. funkciju čiju nulu tražimo.
- Dva od mogućih načina:

- kreiramo posebnu Matlab funkciju

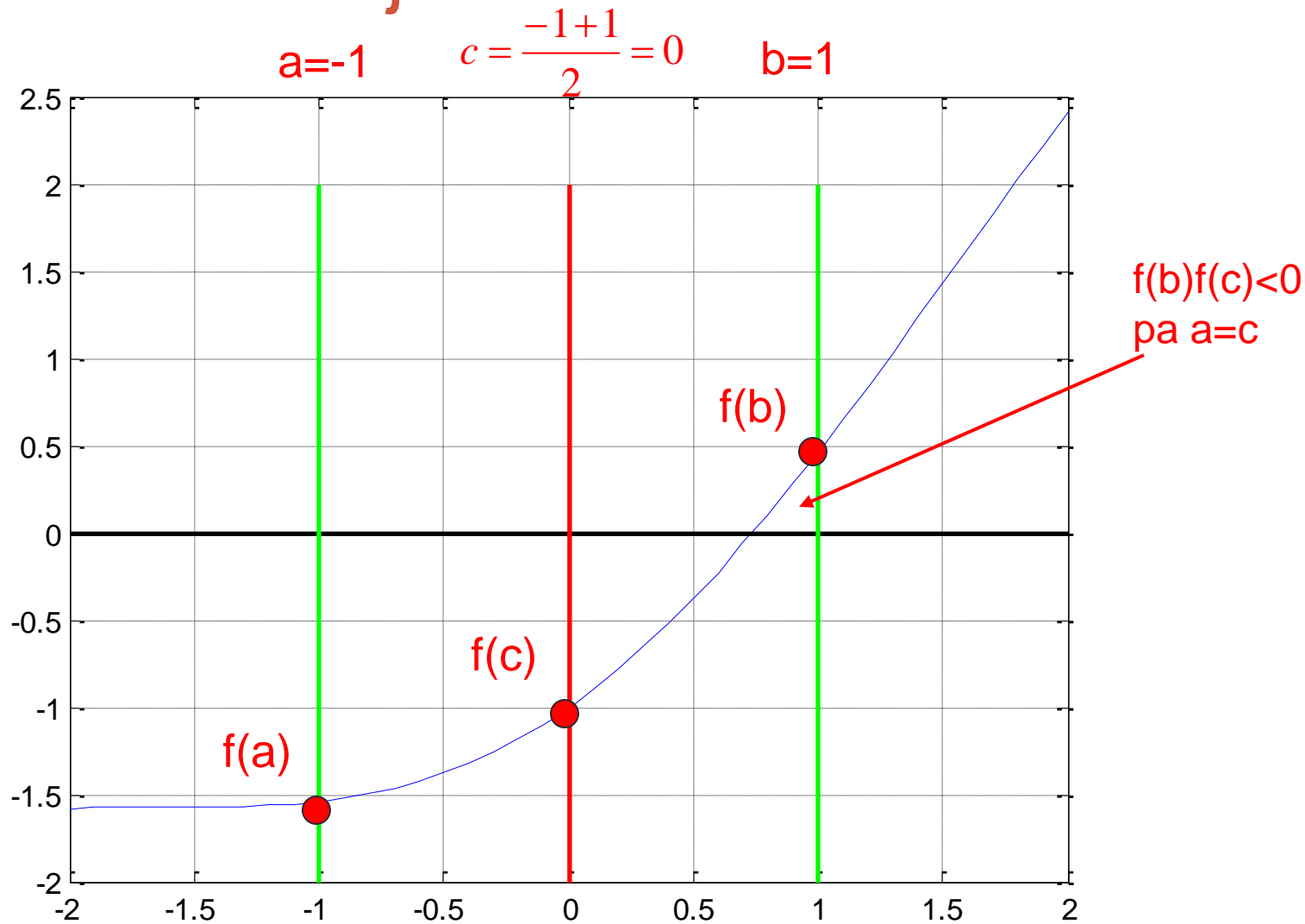
```
function y = jednacina(x)
```

```
y=x-cos(x);
```

- `polovljenje(-1,1,10^-5,'jedinacina')`
 - prosleđujemo funkciju direktno u pozivu metode polovljenja
 - `polovljenje(-1,1,10^-5,@(x)x-cos(x))`

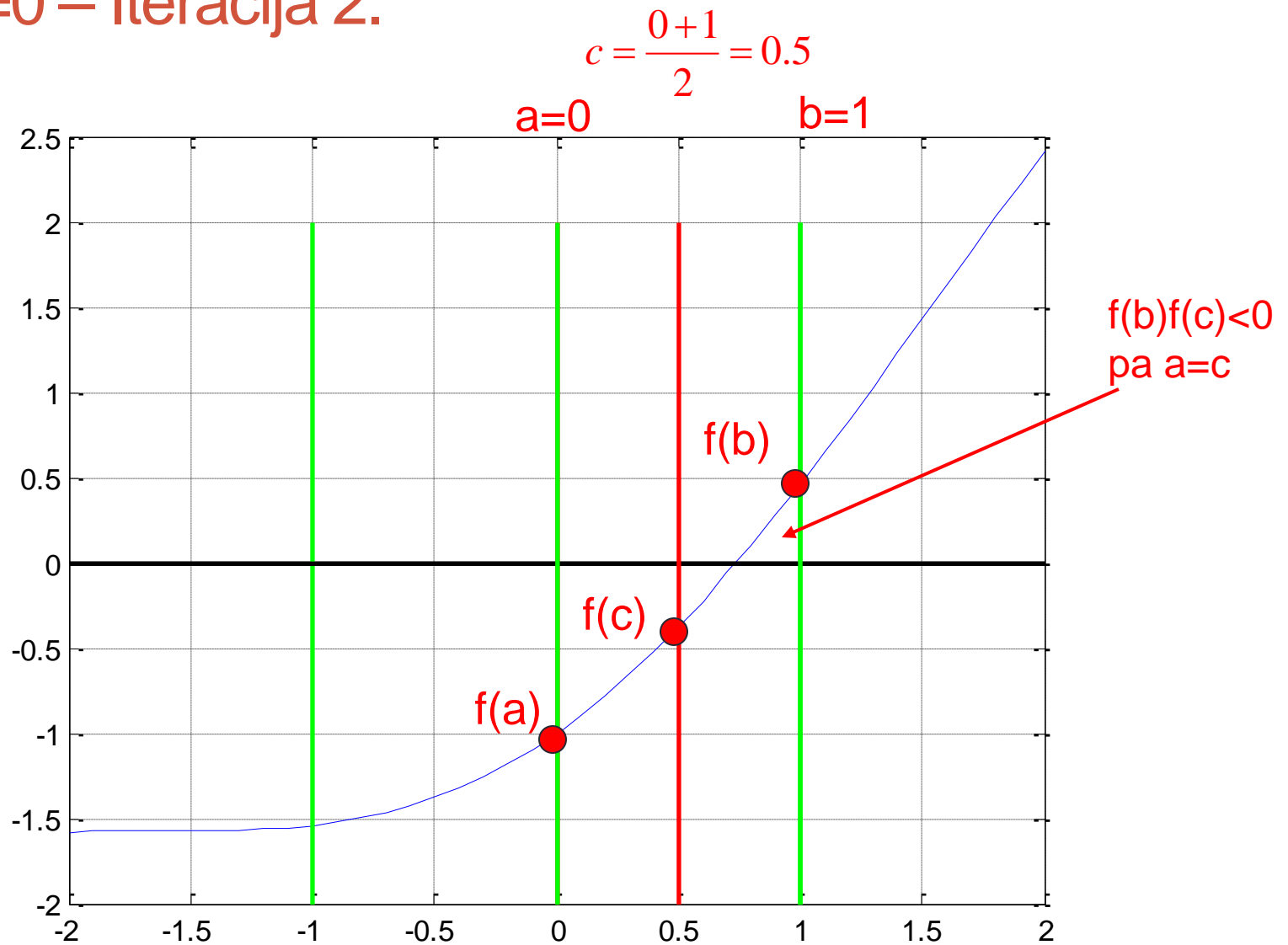
Primer

$x - \cos(x) = 0$ – Iteracija 1.

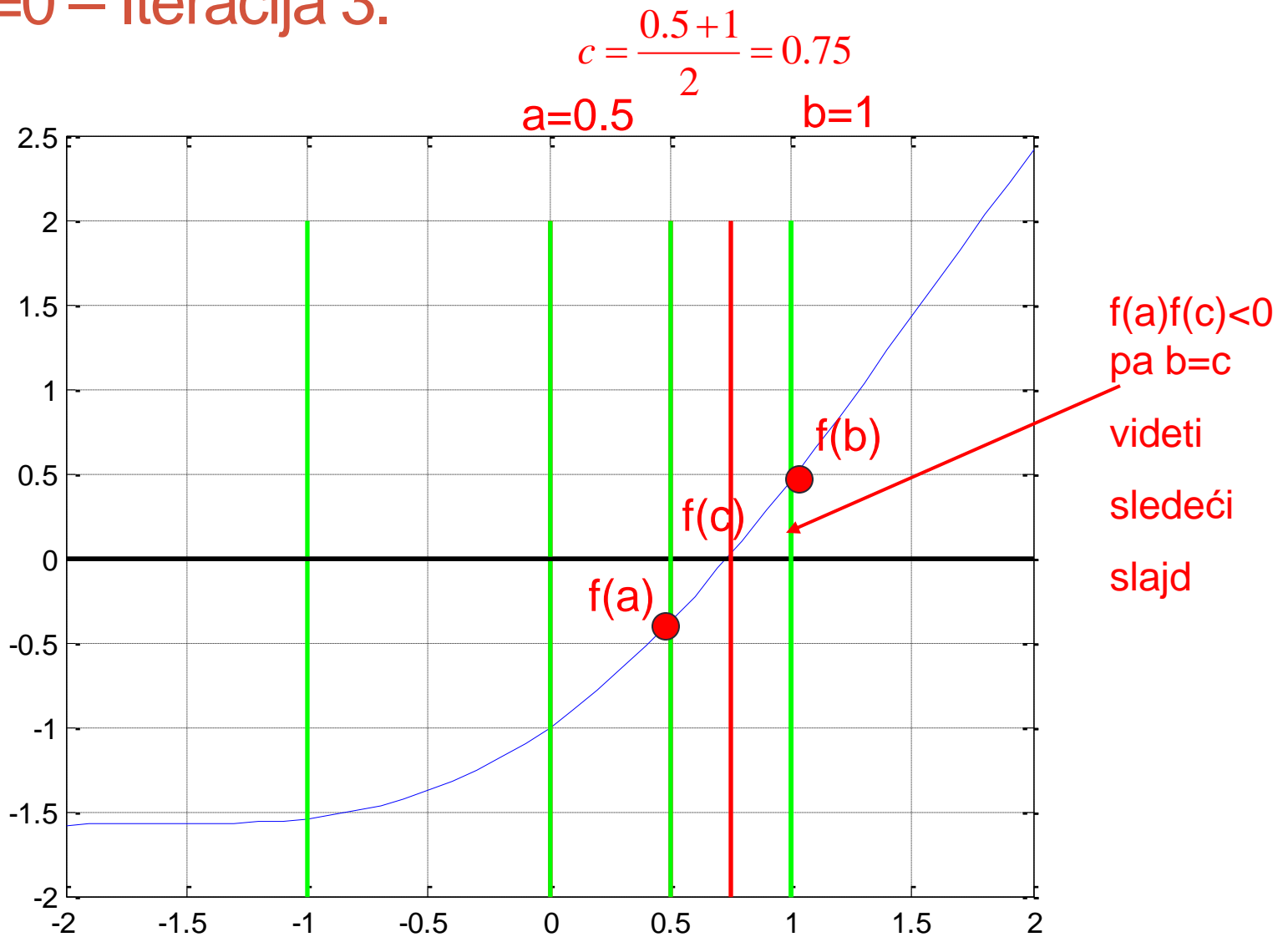
Primer

$x - \cos(x) = 0$ – Iteracija 2.

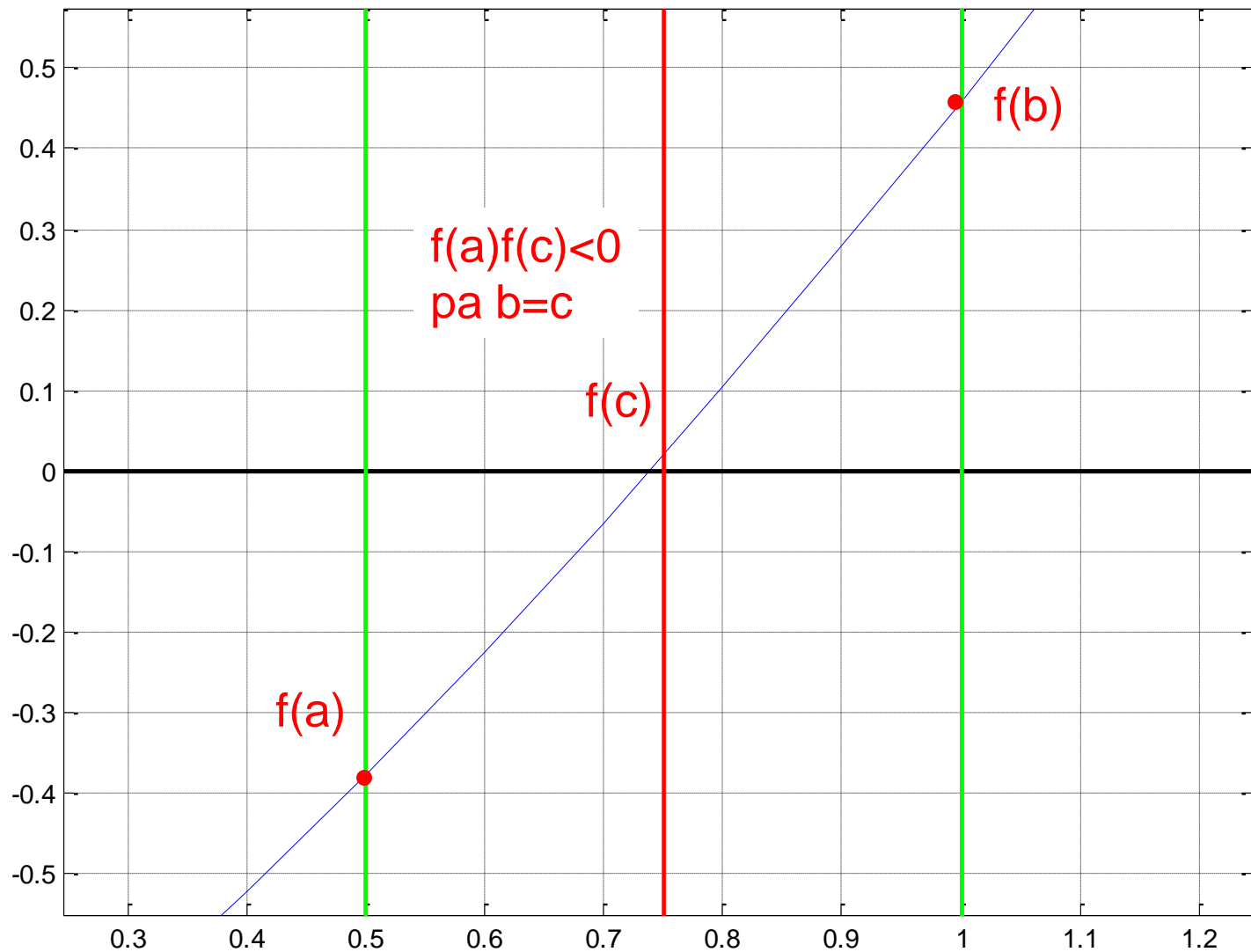
Primer

$x - \cos(x) = 0$ – Iteracija 3.

Primer

$x - \cos(x) = 0$ – Iteracija 3. Zoom

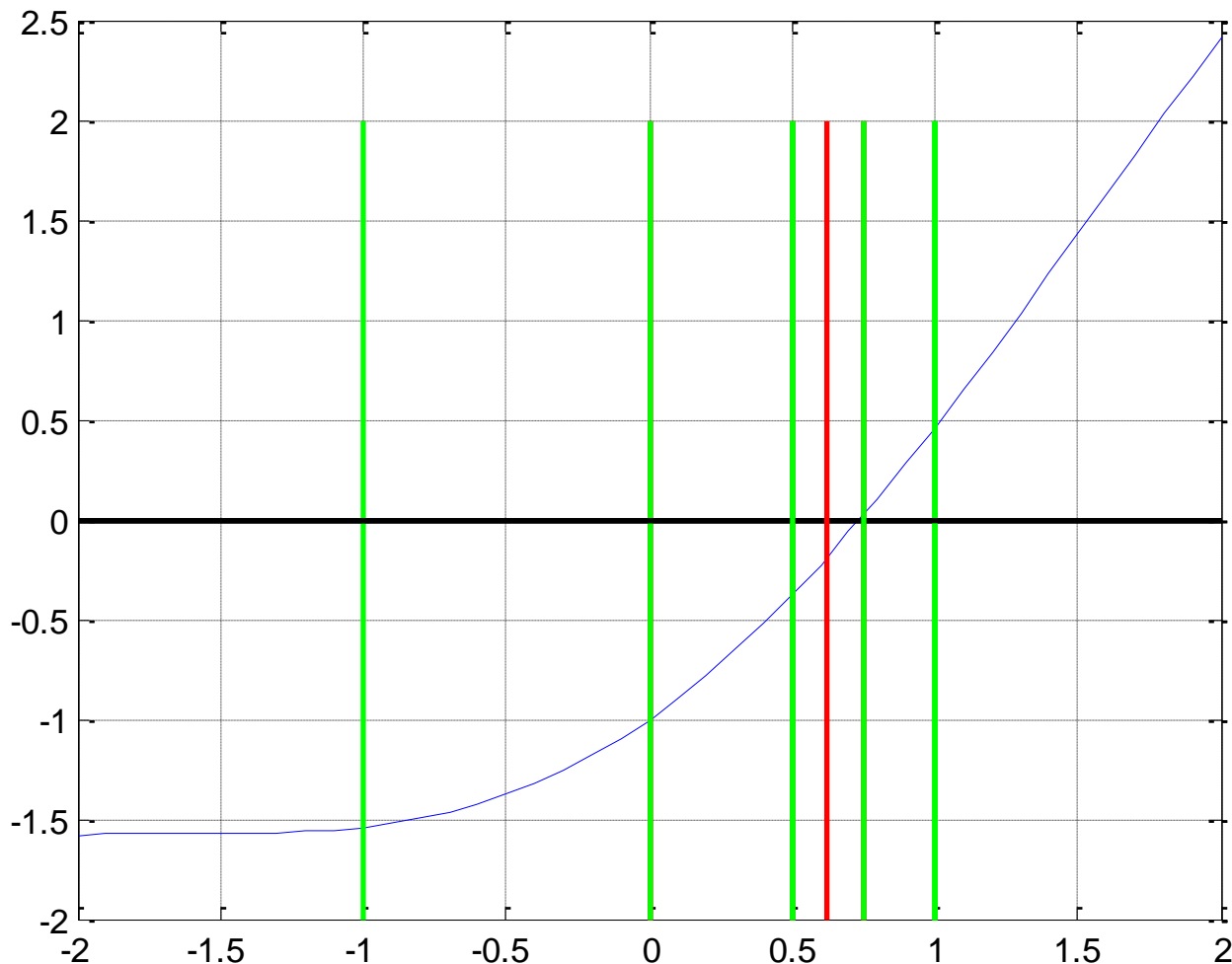

Primer

$x - \cos(x) = 0$ – Iteracija 4.

$$c = \frac{0.5 + 0.75}{2} = 0.625$$

$$a=0.5 \quad b=0.75$$

Primer

$x - \cos(x) = 0$ – Tabela

<i>Iteracija</i>	<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	$ b - a $	<i>f(c)</i>
1	-1.000000	1.000000	0.000000	2.000000	-1.000000
2	0.000000	1.000000	0.500000	1.000000	-0.377583
3	0.500000	1.000000	0.750000	0.500000	0.018311
4	0.500000	0.750000	0.625000	0.250000	-0.185963
5	0.625000	0.750000	0.687500	0.125000	-0.085335
6	0.687500	0.750000	0.718750	0.062500	-0.033879
7	0.718750	0.750000	0.734375	0.031250	-0.007875
8	0.734375	0.750000	0.742188	0.015625	0.005196
9	0.734375	0.742188	0.738281	0.007813	-0.001345
10	0.738281	0.742188	0.740234	0.003906	0.001924

Posle 19 iteracija $|b - a|$ je 0.000008, a $f(c)$ 0.000002

Metoda polovljenja

konvergencija

- Ako je $f(x)$ neprekidna i znamo da se rešenje nalazi u $[a,b]$, metoda polovljenja garantovano konvergira.
- Konvergencija je spora.
- Pokazaćemo da je linearna.

Brzina konvergencije za iterativne metode

- Brzina konvergencije za iterativne metode:

Ako je tačno rešenje \hat{x}

Ako je greška u k -toj iteraciji $e^k = x^k - \hat{x}$

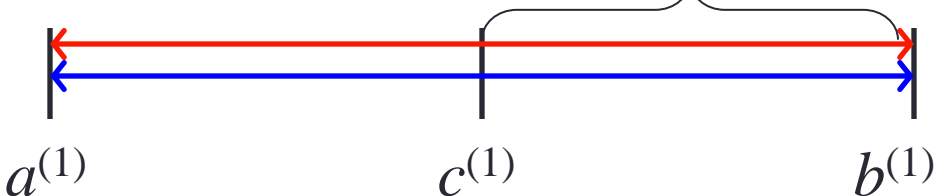
- Iterativna metoda konvergira brzinom r ako

$$\lim_{k \rightarrow \infty} \frac{\|e^{k+1}\|}{\|e^k\|^r} = C$$

- $r=1$ i $C \in (0,1)$ – linearna konvergencija
- $r=1$ i $C = 0$ – superlinearna $k \rightarrow \infty$ $C \rightarrow 0$
- $r=2$ – kvadratna

Brzina konvergencije za metodu polovljenja

- Za grešku u k-toj iteraciji važi:

$$e^k = |x^k - \hat{x}| \leq \frac{1}{2^k} |b - a|$$

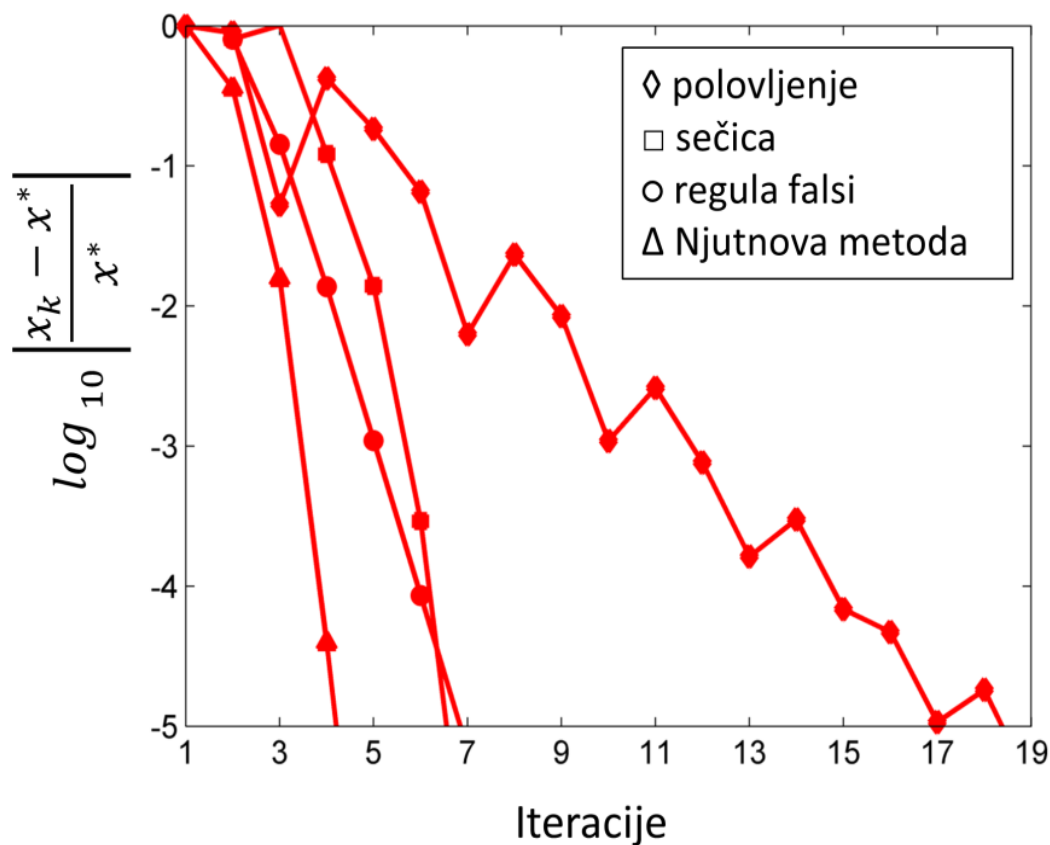
- pa za $r=1$

$$\lim_{k \rightarrow \infty} \frac{\|e^{k+1}\|}{\|e^k\|^r} = \frac{\frac{1}{2^{k+1}} |b - a|}{\frac{1}{2^k} |b - a|} = \frac{1}{2}$$

- što znači da je konvergencija linearna.

Konvergenција metoda, Grafički prikaz

Ilustracija brzine konvergenције različitih numeričkih metoda za problem:
 $x - \cos(x) = 0$

Metoda polovljenja

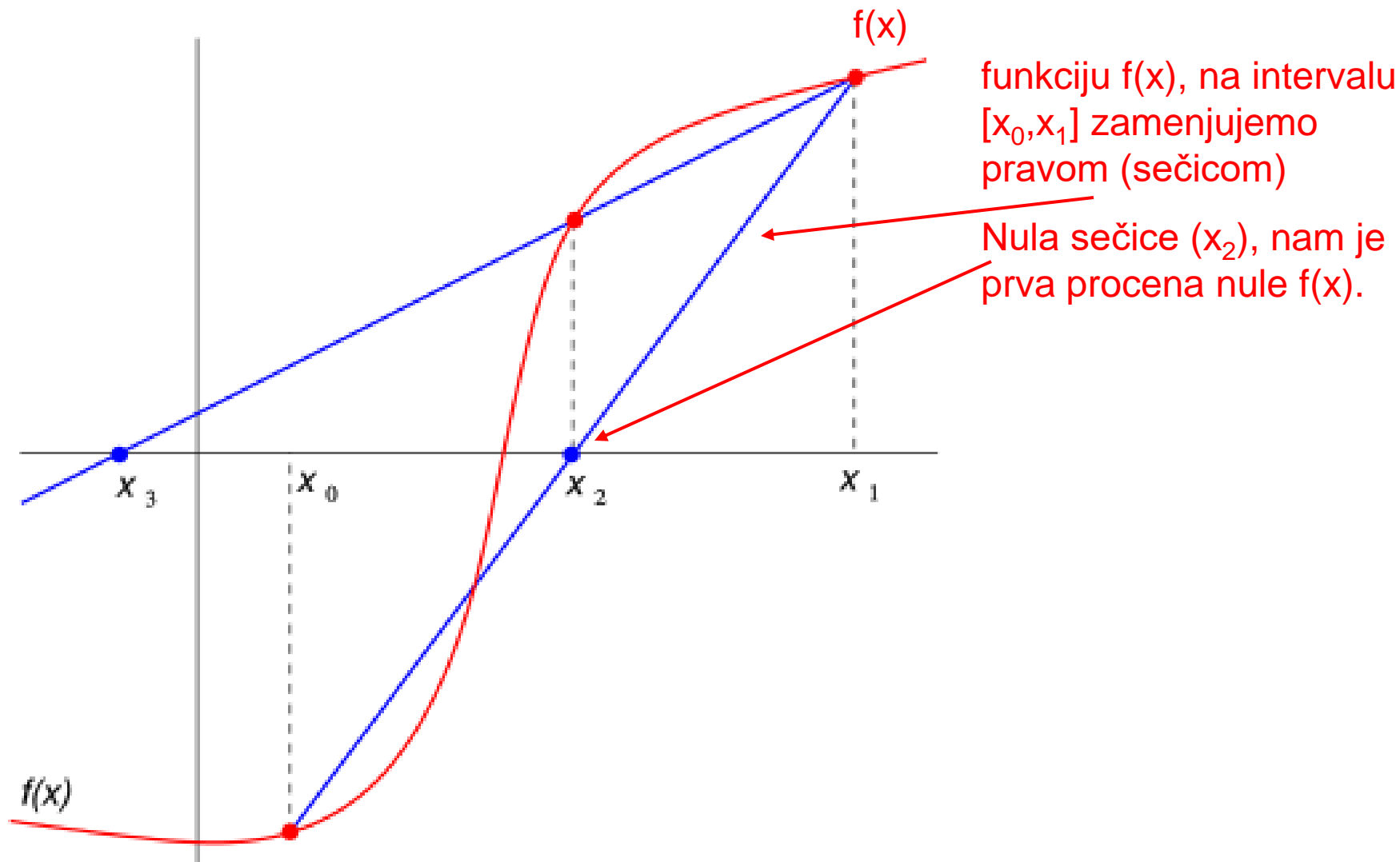
Rezime

- Prednosti:
 - uz odgovarajuće pretpostavke uvek konvergira
- Mane:
 - spora konvergencija
 - ignoriše vrednost funkcije, koristi samo interval $[a,b]$

Metoda sečice

- Videli smo da je mana metode polovljenja to što ne koristi vrednosti funkcije $f(x)$ u svom algoritmu.
- Metoda sečice koristi funkciju $f(x)$.
- Ideja je da prilikom traženja nule, $f(x)$ zamenimo pravom na malom intervalu (linearna interpolacija).
- Umesto da tražimo nulu $f(x)$ koja može biti komplikovanog oblika, tražimo nulu prave koja je jednostavna.

Metoda sečice

Metoda sečice

formula

Pretpostavke:

Dve početne tačke x_i i x_{i-1} takve da važi $f(x_i) \neq f(x_{i-1})$

Sledeća procena, tačka x_{i+1} dobija se pomoću formule:

$$x_{i+1} = x_i - f(x_i) \frac{(x_i - x_{i-1})}{f(x_i) - f(x_{i-1})}$$

Metoda sečice izvođenje formule

- Treba nam prava kroz dve tačke x_i i x_{i-1} .
- x_{i+1} je tačka u kojoj ta prava seče x-osu tj. ima $y=0$.

$$y = kx + n \quad (x_{i-1}, f(x_{i-1})) \text{ i } (x_i, f(x_i))$$

$$f(x_{i-1}) = kx_{i-1} + n$$

$$f(x_i) = kx_i + n \Rightarrow k = ? \quad n = ?$$

$$(2) - (1) \Rightarrow f(x_i) - f(x_{i-1}) = k(x_i - x_{i-1}) \Rightarrow$$

$$k = \frac{f(x_i) - f(x_{i-1})}{x_i - x_{i-1}}; n = f(x_i) - kx_i$$

$$\text{zamenimo } n \text{ u } y = kx + n \Rightarrow y = kx + f(x_i) - kx_i \Rightarrow$$

$$y - f(x_i) = k(x - x_i) \Rightarrow y - f(x_i) = \frac{f(x_i) - f(x_{i-1})}{x_i - x_{i-1}} (x - x_i)$$

Da bi dobili x_{i+1} iz x_i i x_{i-1} koristimo jednačinu prave kroz tačke x_i and x_{i-1} .

Onda u nju zamenimo $(x_{i+1}, 0)$ i rešimo za x_{i+1} .

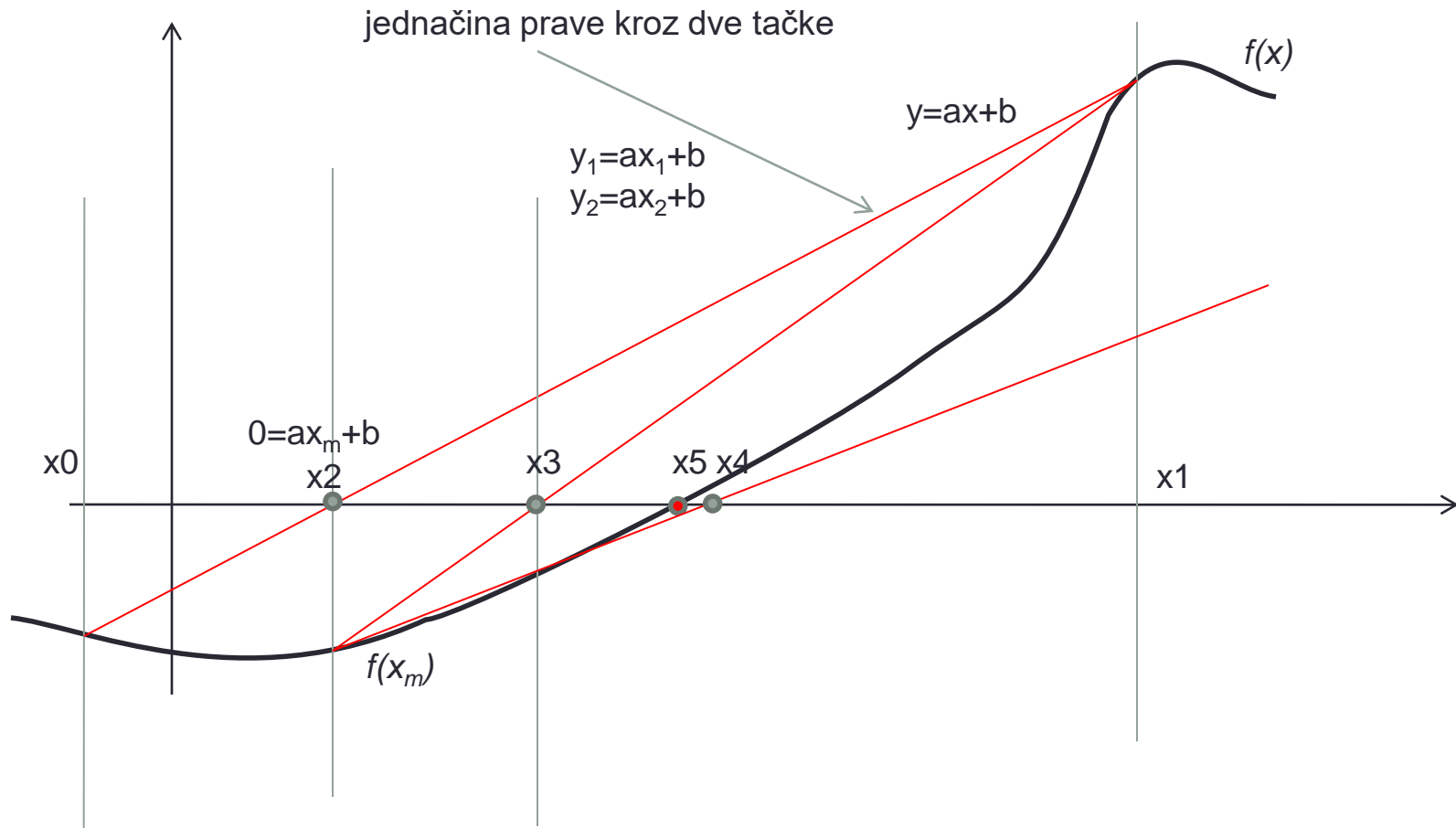
$$y - f(x_i) = \frac{f(x_i) - f(x_{i-1})}{x_i - x_{i-1}} (x - x_i) \quad \text{jednačina prave}$$

$$0 - f(x_i) = \frac{f(x_i) - f(x_{i-1})}{x_i - x_{i-1}} (x_{i+1} - x_i) \quad \text{zamenimo } (x_{i+1}, 0)$$

$$\frac{-f(x_i)(x_i - x_{i-1})}{f(x_i) - f(x_{i-1})} = x_{i+1} - x_i \quad \text{rešimo za } x_{i+1}$$

$$x_{i+1} = x_i - f(x_i) \frac{(x_i - x_{i-1})}{f(x_i) - f(x_{i-1})}$$

Metoda sečice

Metoda sečice

Napomena

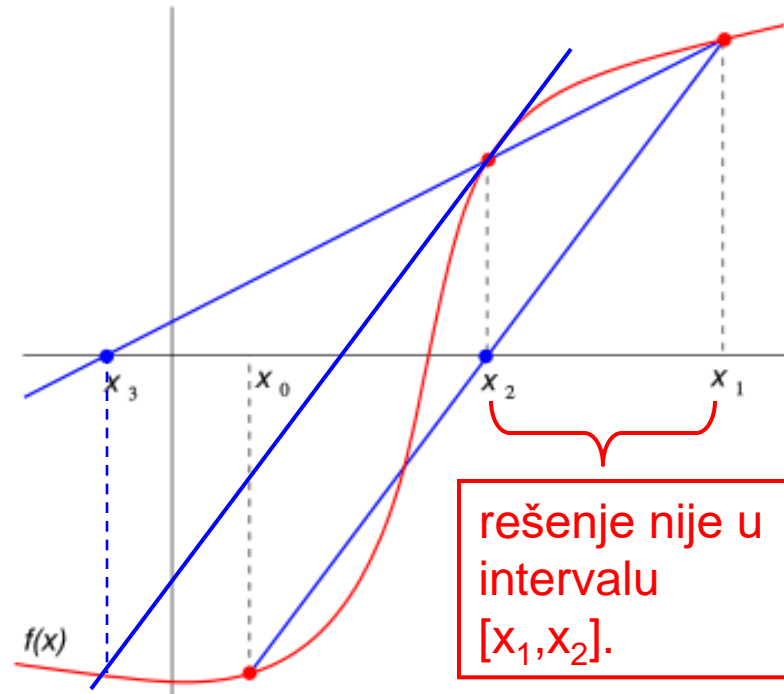
- Metoda sečice je otvorena metoda.
- Ne zahteva da za prve dve tačke važi $f(x_0)f(x_1)<0$ tj.
- Ne zahteva da se rešenje nalazi u intervalu $[x_0, x_1]$.

$$x_2 = x_1 - f(x_1) \frac{(x_1 - x_0)}{f(x_1) - f(x_0)}$$

$$x_3 = x_2 - f(x_2) \frac{(x_2 - x_1)}{f(x_2) - f(x_1)}$$

$$x_4 = x_3 - f(x_2) \frac{(x_3 - x_2)}{f(x_3) - f(x_2)}$$

....

Matlab kod

```
function x=secica(a,b,maxIter,tacnost,funkcija)
for i=1:maxIter
    fa=feval(funkcija,a);
    fb=feval(funkcija,b);
    k=(fb-fa)/(b-a);
    n=fb-k*b;
    c=-n/k;
    fc=feval(funkcija,c);
    if(abs(fc)<tacnost)
        break;
    end
    a=b;
    b=c;
end
x=c;
```

sečica je otvoren metod pa se ne proverava $f(a)f(b)<0$

$y=kx+n$, za $y=0$, $x=? \rightarrow$

$0=kx+n \rightarrow x=-n/k$

sečica je otvoren metod pa se $\text{abs}(b-a)$ ne smanjuje dovoljno brzo sa približavanjem rešenju.

Zato koristimo smanjenje vrednosti funkcije fc kao uslov zaustavljanja.

Matlab kod

- Specificiramo jednačinu koju rešavamo tj. funkciju čiju nulu tražimo.
- Dva od mogućih načina:
 - kreiramo posebnu Matlab funkciju

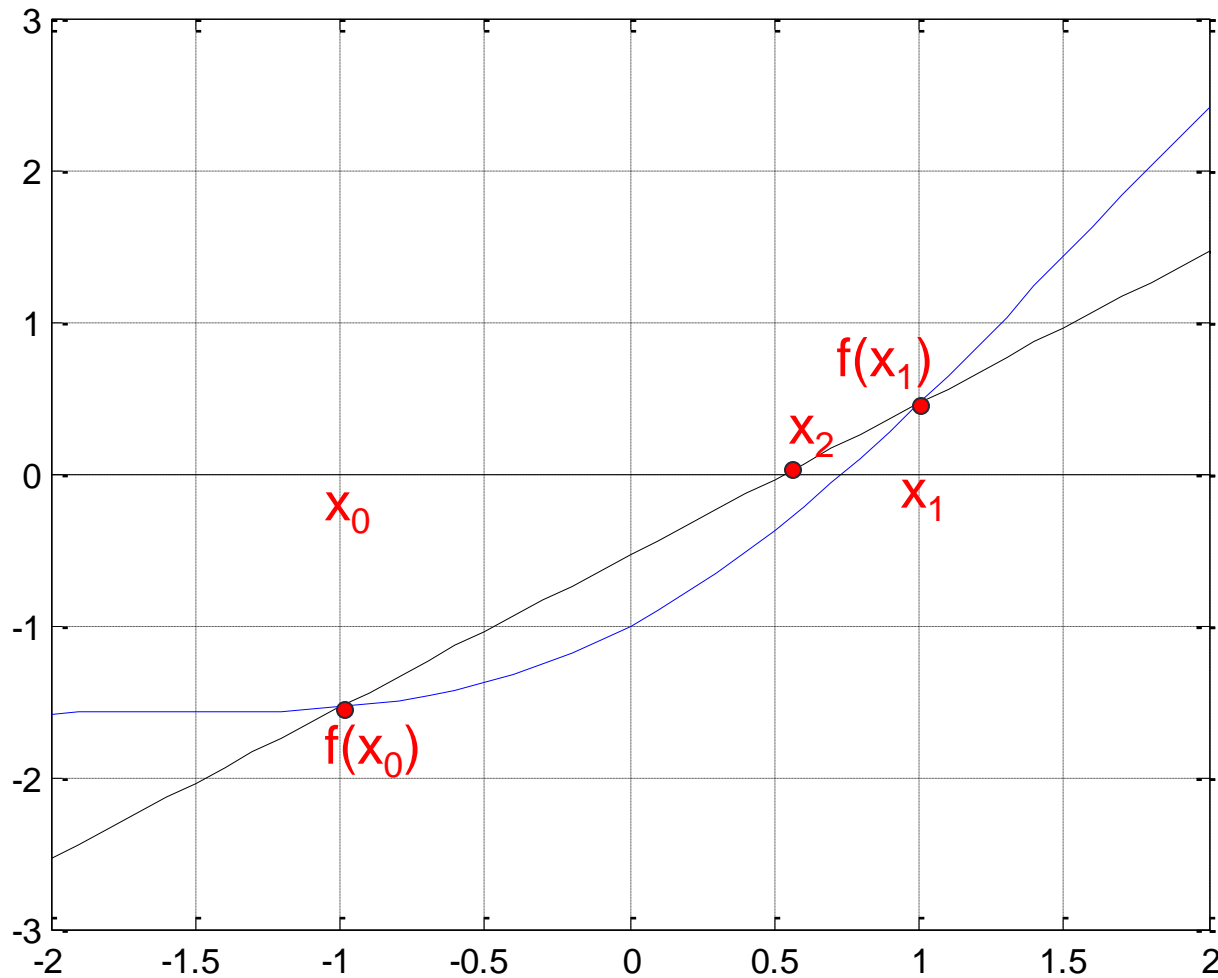
```
function y = jednacina(x)  
y=x-cos(x);
```

- `secica(-1,1,100,10^-5,'jedinacina')`
- prosleđujemo funkciju direktno u pozivu metode polovljenja
- `secica(-1,1,100,10^-5,@(x) x-cos(x))`

Primer

$x - \cos(x) = 0$ – Iteracija 1.

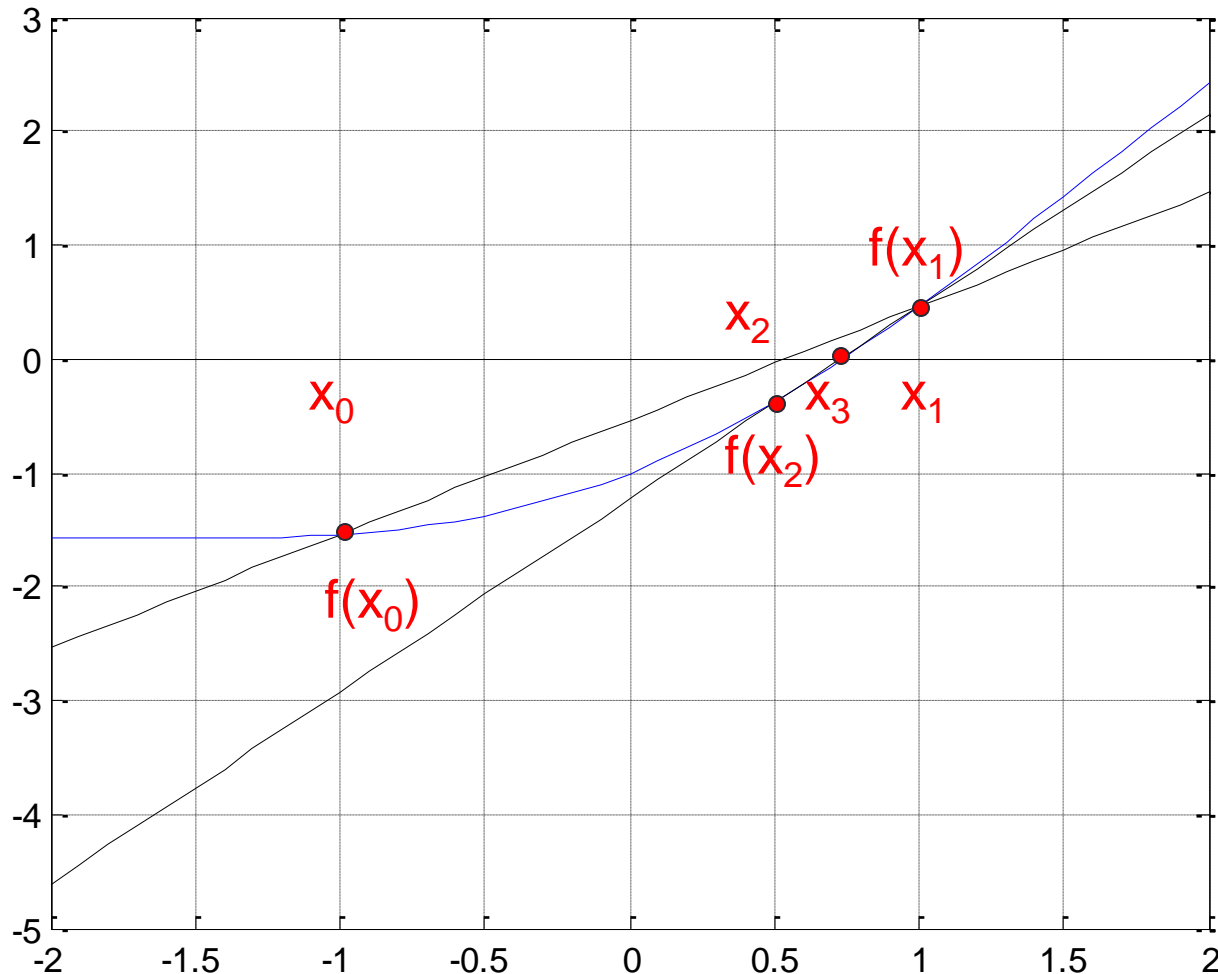
$$x_0 = -1 \quad x_2 = x_1 - f(x_1) \frac{(x_1 - x_0)}{f(x_1) - f(x_0)} = 0.540302 \quad x_1 = 1$$

Primer

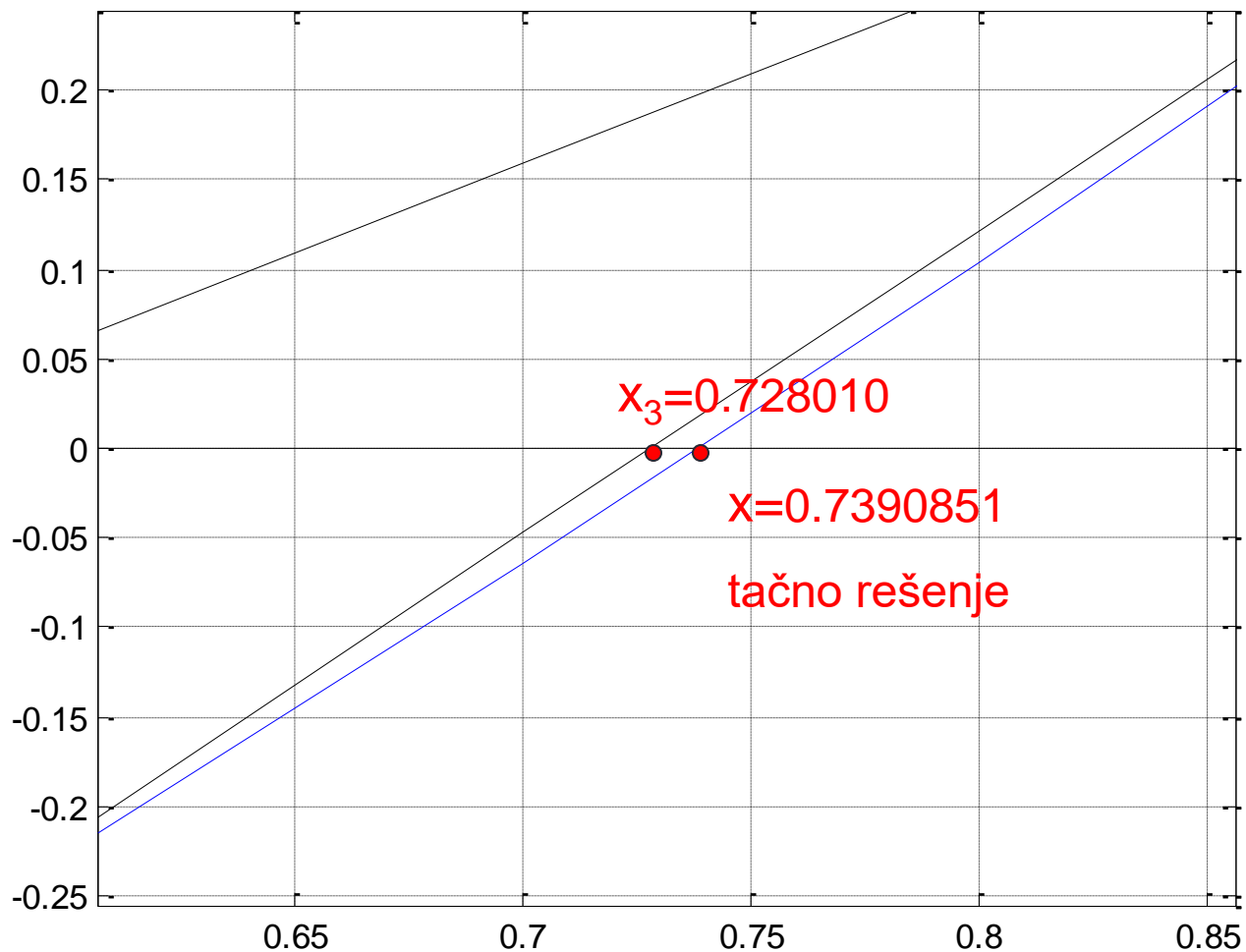
$x - \cos(x) = 0$ – Iteracija 2.

$$x_0 = -1 \quad x_3 = x_2 - \frac{f(x_2)(x_2 - x_1)}{f(x_2) - f(x_1)} = 0.728010 \quad x_1 = 1$$

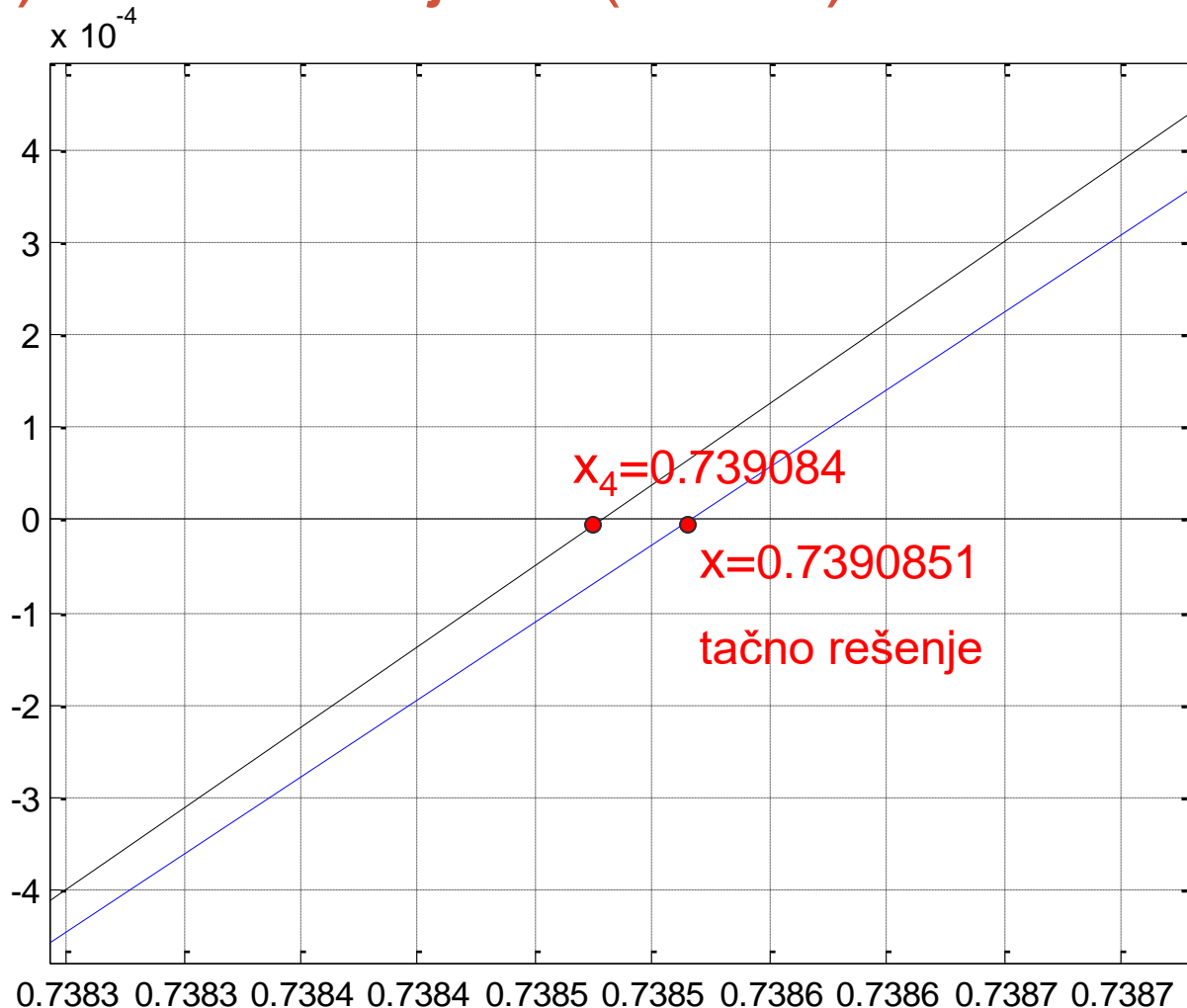
Primer

$x - \cos(x) = 0$ – Iteracija 2. (Zoom)

Primer

$x - \cos(x) = 0$ – Iteracija 3. (Zoom)

Napomena:

x_4 deluje da je udaljeniji od x u odnosu na x_3 (prethodni slajd), samo zato što je na ovom slajdu veći zoom.

Primer

$x - \cos(x) = 0$ interval $x_0 = -1$, $x_1 = 1$

Tabelarni prikaz

<i>Iteracija</i>	<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	$ b - a $	$ f(c) $
1	-1.000000	1.000000	0.540302	2.0000000000000000	0.31725090997825367
2	1.000000	0.540302	0.728010	0.45969769413186023	0.01848939457760324
3	0.540302	0.728010	0.739627	0.18770805559947734	0.00090700440040725
4	0.728010	0.739627	0.739084	0.01161665116311650	0.00000222997338051

Posle 4 iteracije $|f(c)|$ je 0.000002.

Kod polovljenja to je bio slučaj tek posle 19 iteracija.

Primer

$x - \cos(x) = 0$ interval $x_0=1$, $x_1=2$

– Tabelarni prikaz

Rekli smo da je sečica otvoren metod, tj. da rešenje ne mora da bude u intervalu između početnih tačaka.

Na primeru datom u tabeli nalaze se rezultati metode sečice za $x_0=1$ i $x_1=2$.

Podsetimo se tačno rešenje je $x=0.7390851$ i vidimo da $x \notin [x_0, x_1]$

Iteracija	a	b	c	$ b - a $	$ f(c) $
1	1.000000	2.000000	0.765035	1.0000000000000000	0.04367634422860511
2	2.000000	0.765035	0.742299	1.23496531760818100	0.00538326126319744
3	0.765035	0.742299	0.739103	0.02273527552687527	0.00003035432883436
4	0.742299	0.739103	0.739085	0.00319613670600805	0.00000002150675038

Posle 4 iteracije $|f(c)|$ je 0.00000002.

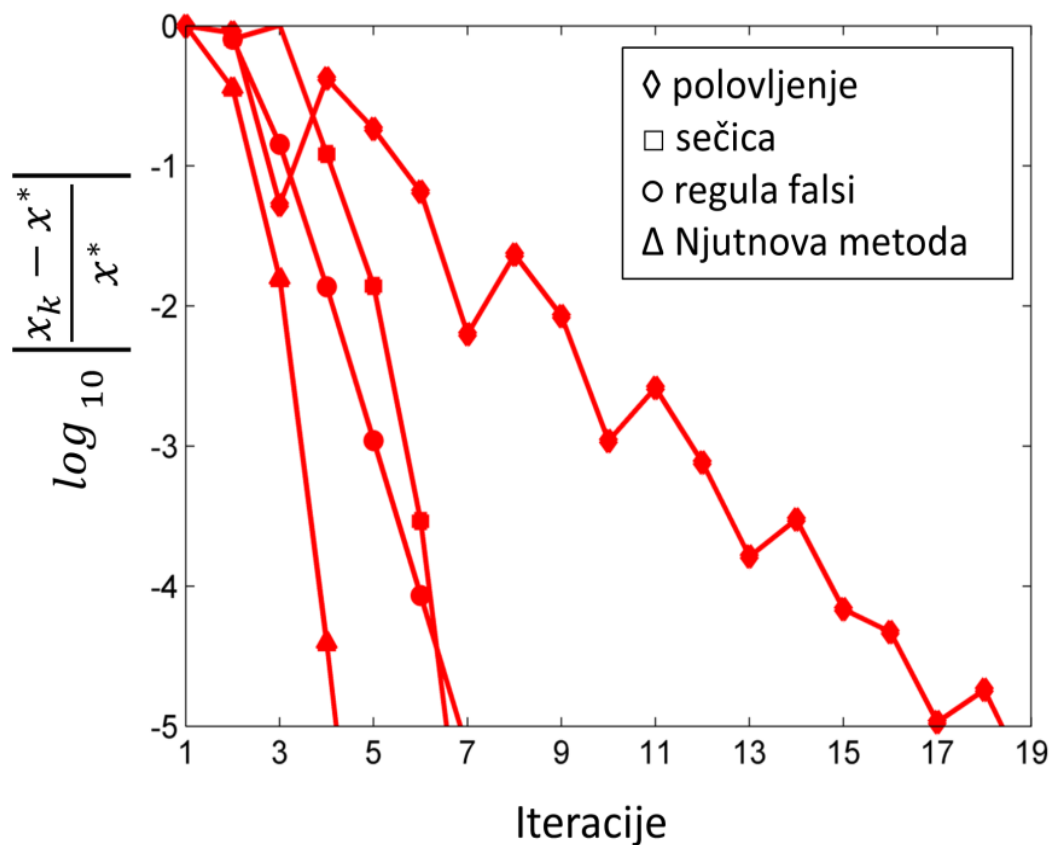
Metoda sečice

Rezime

- Prednosti:
 - brzo konvergira (superlinearno).
 - ne zahteva da se rešenje nalazi u početnom intervalu.
- Mane:
 - konvergencija nije uvek garantovana.
 - uslov je da su x_0 i x_1 “dovoljno blizu” tačnog rešenja.
 - broj iteracija potreban za toleranciju ne može se znati unapred

Konvergenција metoda, Grafički prikaz

Ilustracija brzine konvergenције različitih numeričkih metoda za problem:
 $x - \cos(x) = 0$

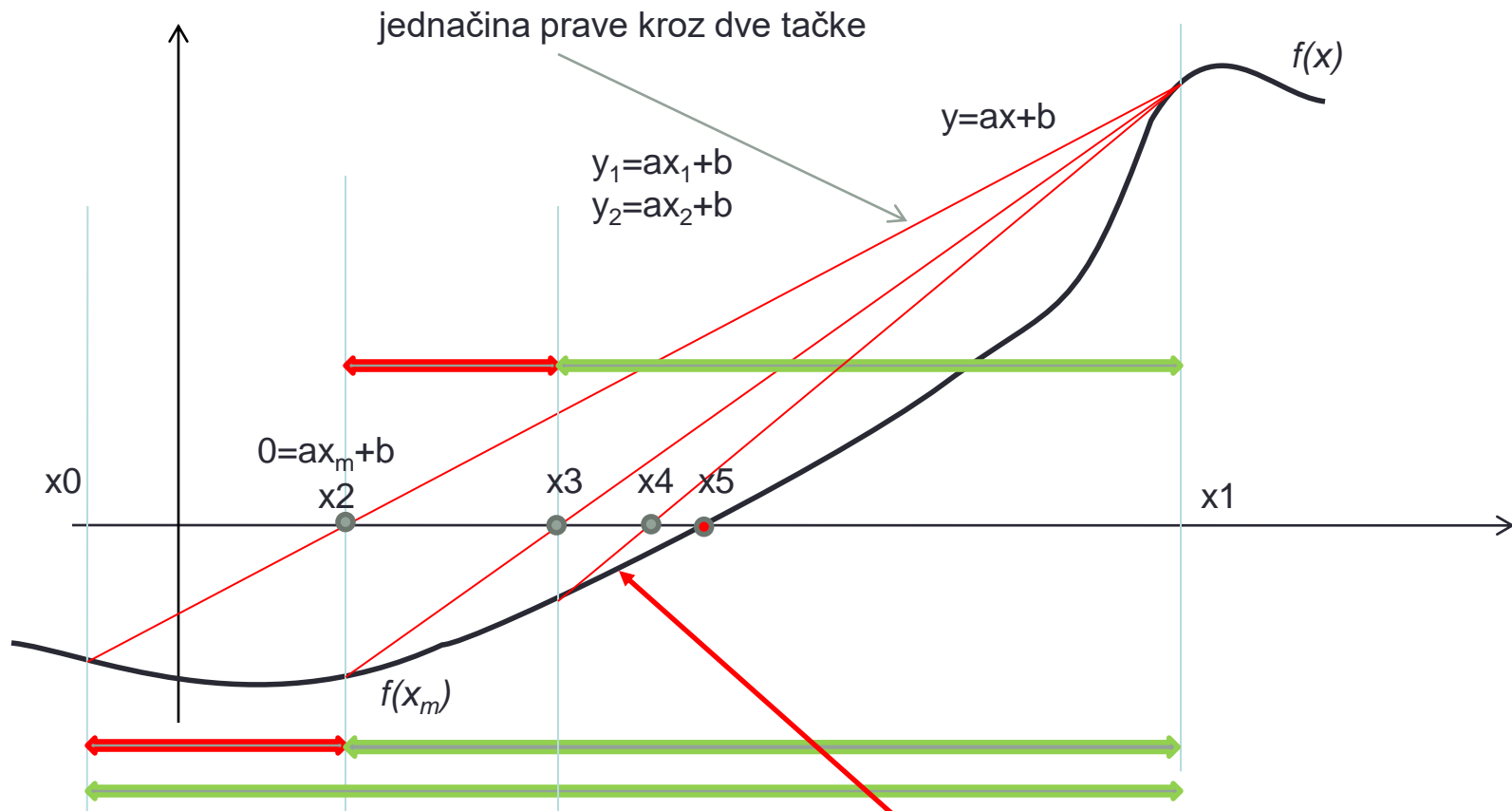

Metoda regula falsi

(*false position*)

- Videli smo da metoda sečice nema garantovanu konvergenciju jer ne zahteva da se rešenje nalazi u zatvorenom intervalu.
- Metoda regula falsi uvodi taj zahtev u metodu sečice.
 - Zahteva i da na početku važi $f(a)f(b) < 0$.
- Time dobijamo metodu koja malo sporije ali garantovano konvergira.

Metoda regula falsi

kod metode sečice prava za x_4 išla je od $(x_2, f(x_2))$ do $(x_3, f(x_3))$ i važi $f(x_2)f(x_3) > 0$
Sada međutim prava u istom koraku ide od $(x_1, f(x_1))$ do $(x_3, f(x_3))$ jer u tom intervalu
važi $f(x_1)f(x_3) < 0$

Matlab kod

```
function x=regula_falsi(a,b,maxIter,tacnost,funkcija)
if (feval(funkcija,a)*feval(funkcija,b)<0)
    for i=1:maxIter
        fa=feval(funkcija,a);
        fb=feval(funkcija,b);
        k=(fb-fa)/(b-a);
        n=fb-k*b;
        c=-n/k;
        fc=feval(funkcija,c);
        if (abs(fc)<tacnost)
            break;
        end
        if (fc*fa<0)
            b=c;
        else
            a=c;
        end
    end
    x=c;
end
```

Ovo je zatvoren metod
pa zahteva $f(a)f(b) < 0$

Kod metoda sečice
bilo je samo:
 $a=b;$
 $b=c;$

Primer

$$x - \cos(x) = 0 \quad x_0 = -1, \quad x_1 = 1$$

Tabelarni prikaz

<i>Iteracija</i>	<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	$ b - a $	$ f(c) $
1	-1.000000	1.000000	0.540302	2.000000000000000000	0.31725090997825367
2	0.540302	1.000000	0.728010	0.45969769413186023	0.01848939457760324
3	0.728010	1.000000	0.738527	0.27198963853238289	0.00093397288128583
4	0.738527	1.000000	0.739057	0.26147299375760025	0.00004680484352704
5	0.739057	1.000000	0.739084	0.26094283332173240	0.00000234462403403

Posle 5 iteracija $|f(c)|$ je 0.000002.

Kod metode sečice to je bio slučaj posle 4 iteracije.

Poređenje sa metodom sečice

Metoda regula falsi

<i>Iteracija</i>	<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	$f(a)*f(b)$	$ f(c) $
1	-1.000000	1.000000	0.540302	-0.70807341827357118	0.31725090997825367
2	0.540302	1.000000	0.728010	-0.14583951177823759	0.01848939457760324
3	0.728010	1.000000	0.738527	-0.00849953205321833	0.00093397288128583
4	0.738527	1.000000	0.739057	-0.00042934517990878	0.00004680484352704
5	0.739057	1.000000	0.739084	-0.00002151607864358	0.00000234462403403

Metoda sečice

<i>Iteracija</i>	<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	$f(a)*f(b)$	$ f(c) $
1	-1.000000	1.000000	0.540302	-0.70807341827357118	0.31725090997825367
2	1.000000	0.540302	0.728010	-0.14583951177823759	0.01848939457760324
3	0.540302	0.728010	0.739627	0.00586577725469162	0.00090700440040725
4	0.728010	0.739627	0.739084	-0.00001676996224275	0.00000222997338051

U iteraciji 3. metoda sečice ne nastavlja u intervalu kod koga je $f(a)f(b)<0$, što je u ovom slučaju ubrzalo konvergenciju.

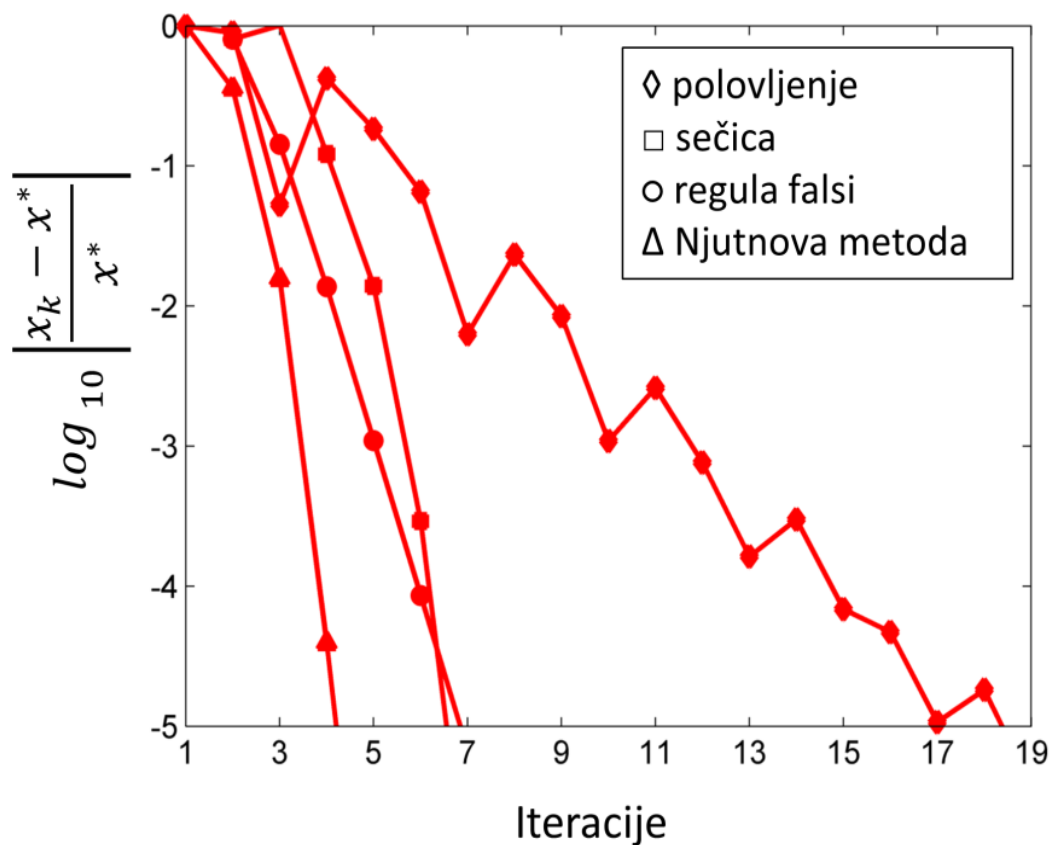
Metoda regula falsi

Rezime

- Prednosti:
 - garantovana konvergencija (brža od polovljenja)
- Mane:
 - zahteva da se rešenje nalazi u početnom intervalu tj. $f(a)f(b) < 0$
 - sporija konvergencija od metode sečice

Konvergenција metoda, Grafički prikaz

Ilustracija brzine konvergenције različitih numeričkih metoda za problem:
 $x - \cos(x) = 0$

Njutnova metoda (metoda tangente)

- Videli smo da metoda sečice funkciju $f(x)$ aproksimira pravom.
- Metoda Njutna koristi istu ideju ali je unapređuje.
- Funkcija $f(x)$ aproksimira se tangentom.
- Poenta je u tome da je tangenta bolja aproksimacija tj. bolje “prati” funkciju f , u odnosu na sečicu.

Njutnova metoda (metoda tangente)

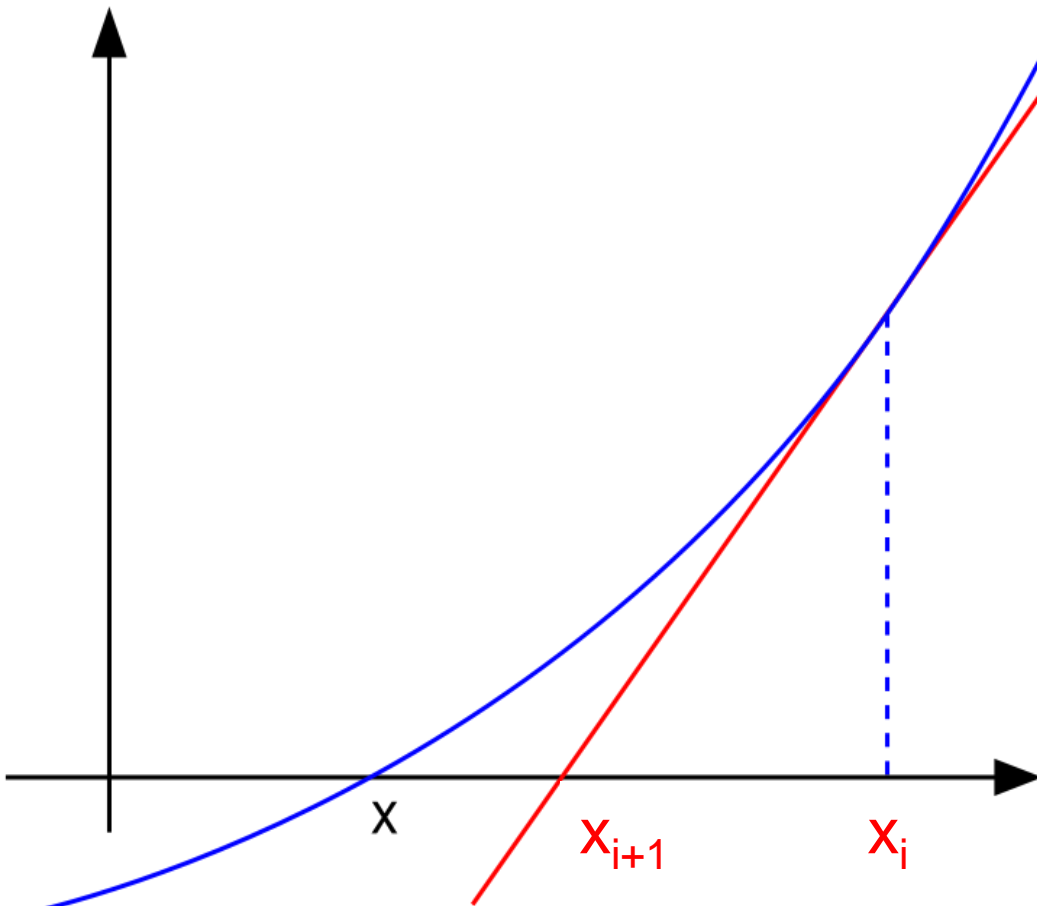
- Pretpostavke

- $f(x)$ je neprekidna i ima prvi izvod
- x_0 je početna tačka takva da je

- Sledeća tačka računa se po formuli: $f'(x_0) \neq 0$

$$x_{i+1} = x_i - \frac{f(x_i)}{f'(x_i)}$$

Njutnova metoda (metoda tangente)

jednačina tangente u tački x_i :

$$y = f(x_i) + f'(x_i)(x - x_i)$$

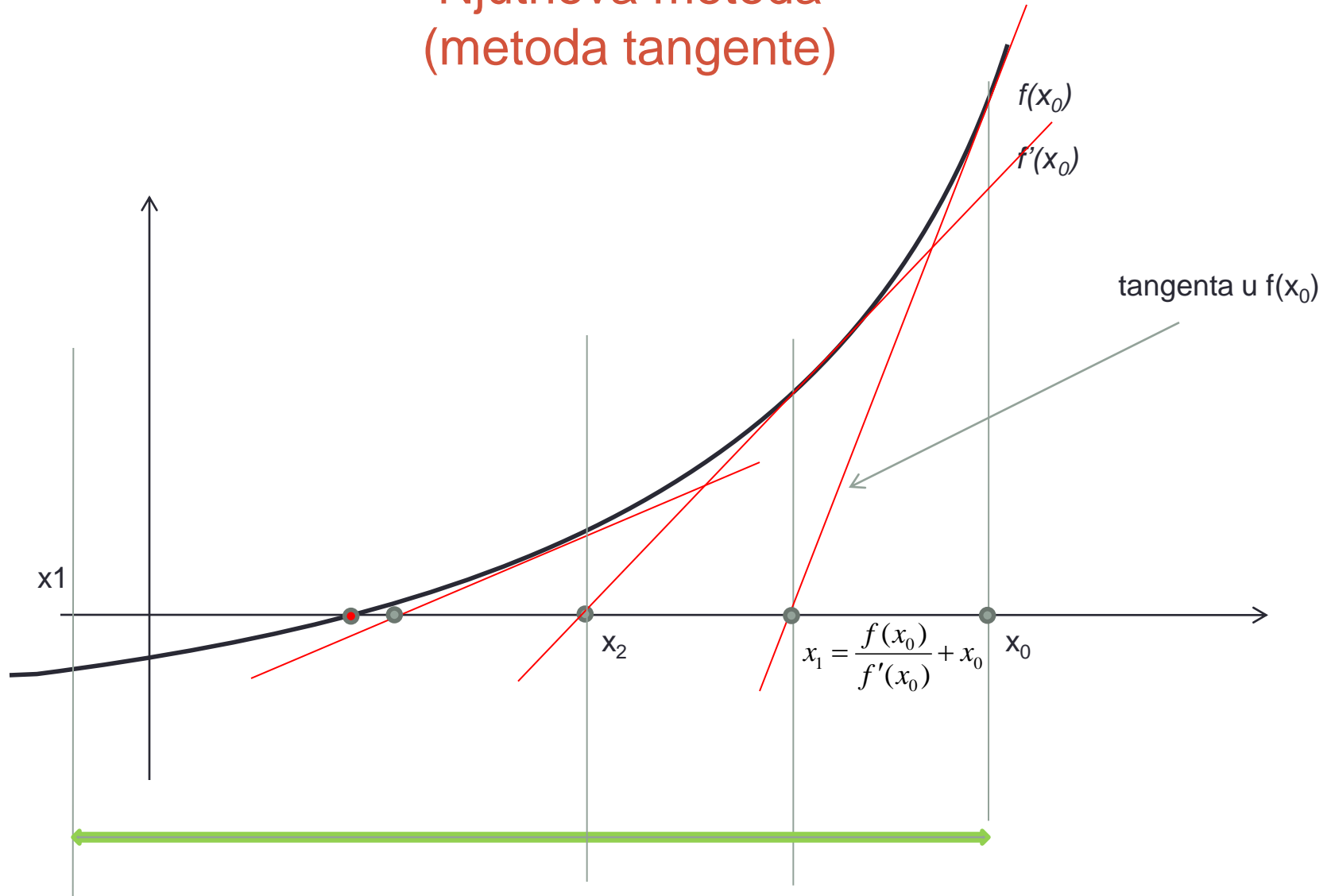
tangenta seče x-osu u tački x_{i+1}
za $y=0$:

$$0 = f(x_i) + f'(x_i)(x - x_i)$$

$$f'(x_i) = \frac{f(x_i) - 0}{x_i - x_{i+1}}$$

$$\Rightarrow x_{i+1} = x_i - \frac{f(x_i)}{f'(x_i)}$$

Njutnova metoda (metoda tangente)

Matlab kod

```
function x=tangenta(maxIter,tacnost,funkcija,izvod,x0)
xn=x0;
xnplus1=x0;
    for i=1:maxIter
        fn = feval(funkcija,xn);
        xnplus1 = xn-(fn/feval(izvod,xn));
        fnplus1 = feval(funkcija,xnplus1);
        if(abs(fnplus1)<tacnost)
            break;
        end
        xn=xnplus1;
    end
x=xnplus1;
```

Matlab kod

- Dva od mogućih načina da zadamo izvod:
 - kreiramo još jednu Matlab funkciju

```
function y = jednacina(x)    function y=jednacina_izvod(x)  
y=x-cos(x);                y=1+sin(x);
```

- `tangenta(100,10^-5,'jednacina','izvod',2.8)`
 - prosleđujemo funkciju direktno u pozivu metode polovljenja
 - `tangenta(100,10^-5,@(x)x-cos(x),@(x)1+sin(x),2.8)`
- Simboličko određivanje izvoda u Matlabu:

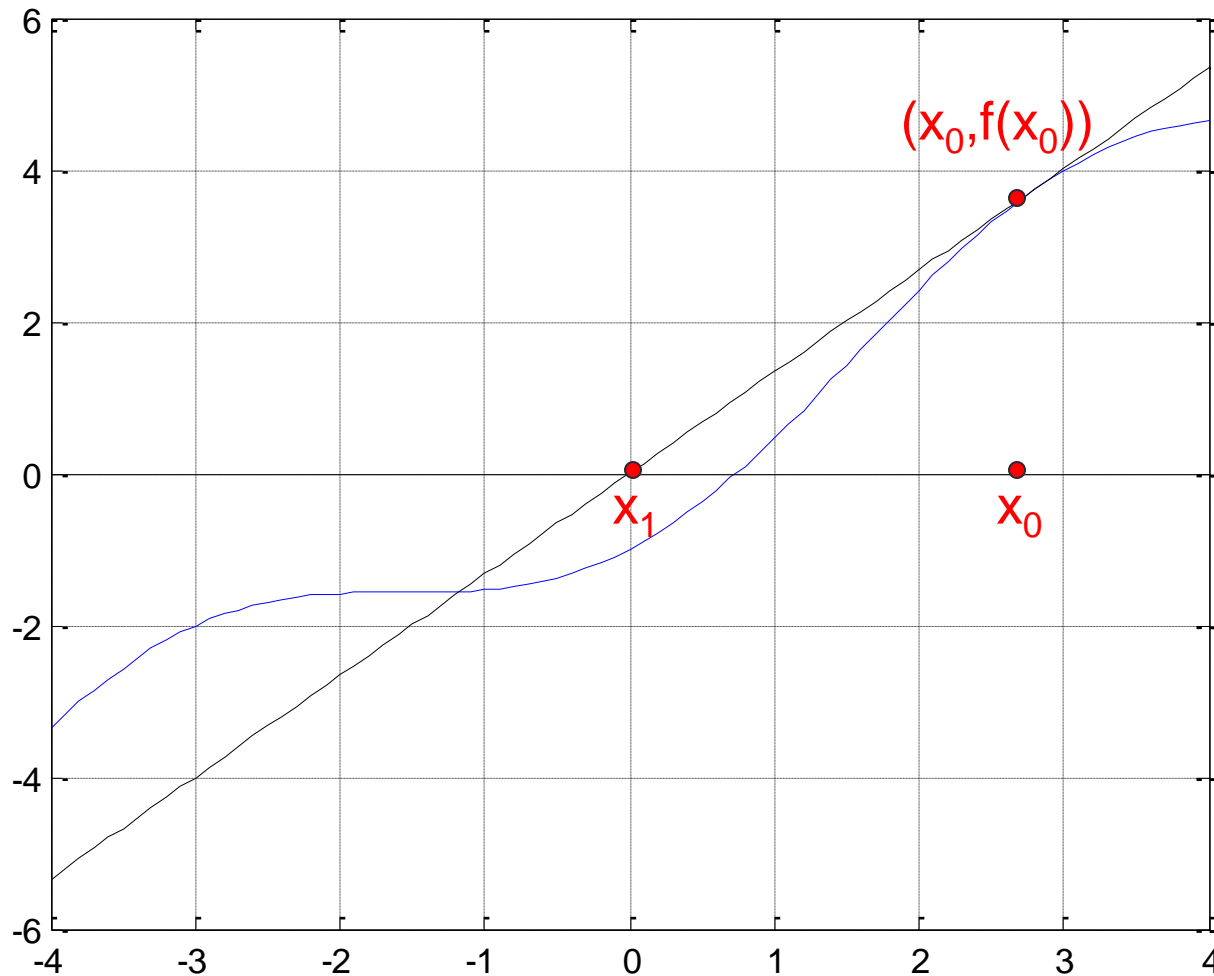
```
>> syms x  
>> diff('x-cos(x)')  
ans =  
1+sin(x)
```

Primer

$$x - \cos(x) = 0 \quad x_0 = 2.8$$

$$x_1 = x_0 - \frac{f(x_0)}{f'(x_0)} = 2.8 - \frac{2.8 - \cos(2.8)}{1 + \sin(2.8)} = -0.003188$$

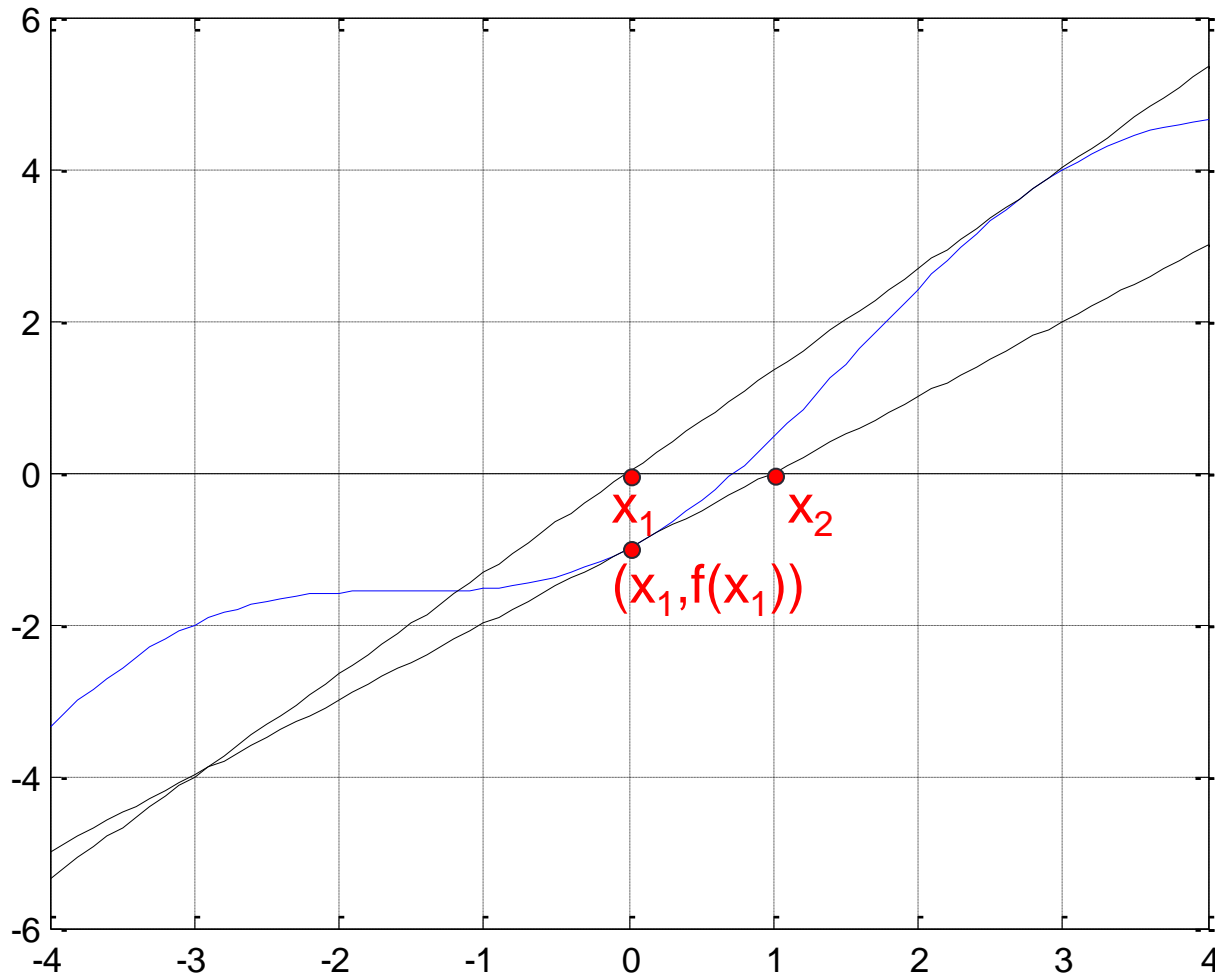
Iteracija 1.

Napomena:
 $x_0 = 2.8$ (a ne
 $x_0 = 1$ ili $x_0 = -1$
kao ranije)
odabran je
da bi se
bolje
ilustrovala
metoda.

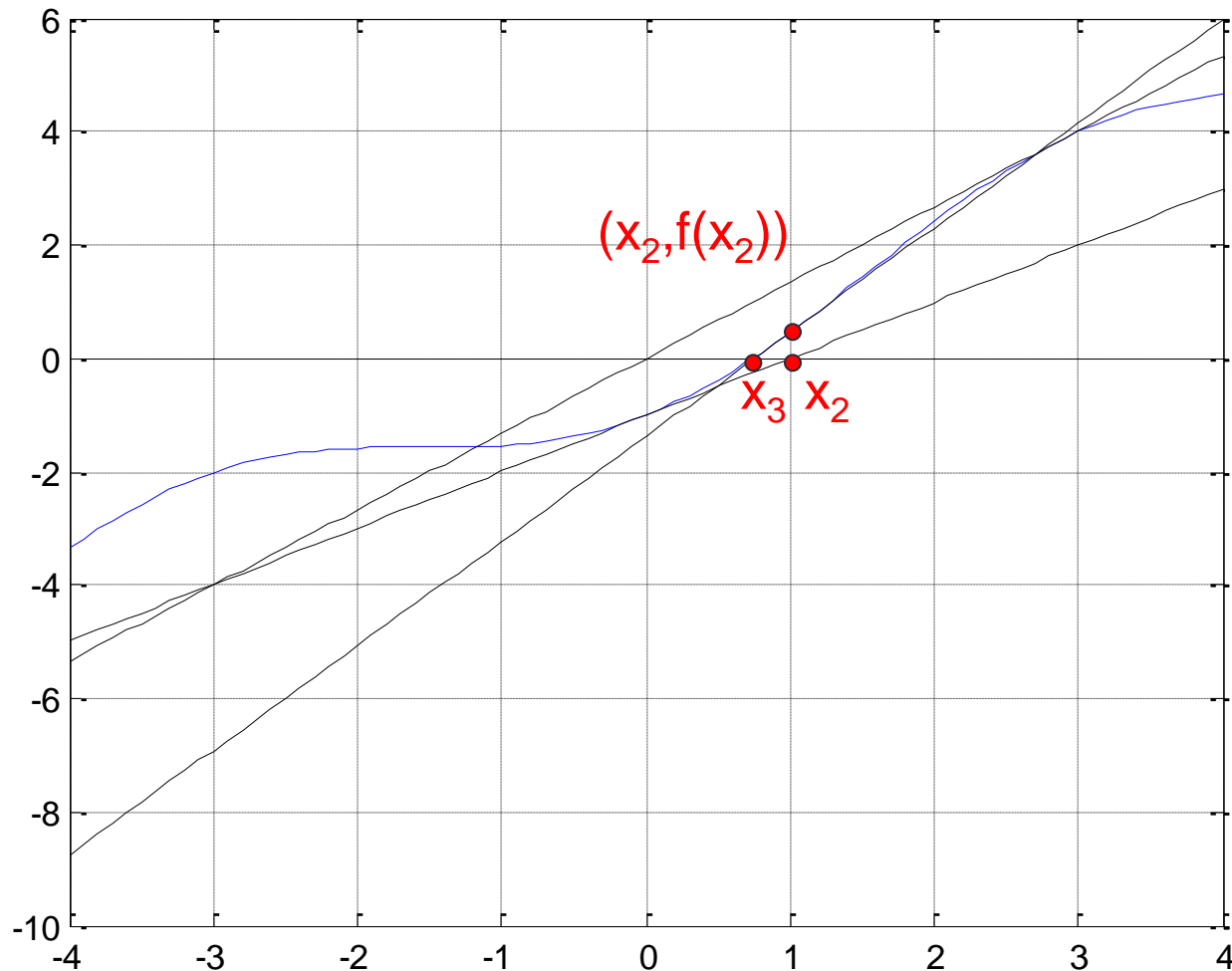
$$x_2 = x_1 - \frac{f(x_1)}{f'(x_1)} = -0.003188 - \frac{-0.003188 - \cos(-0.003188)}{1 + \sin(-0.003188)} = 1.003203$$

Iteracija 2.

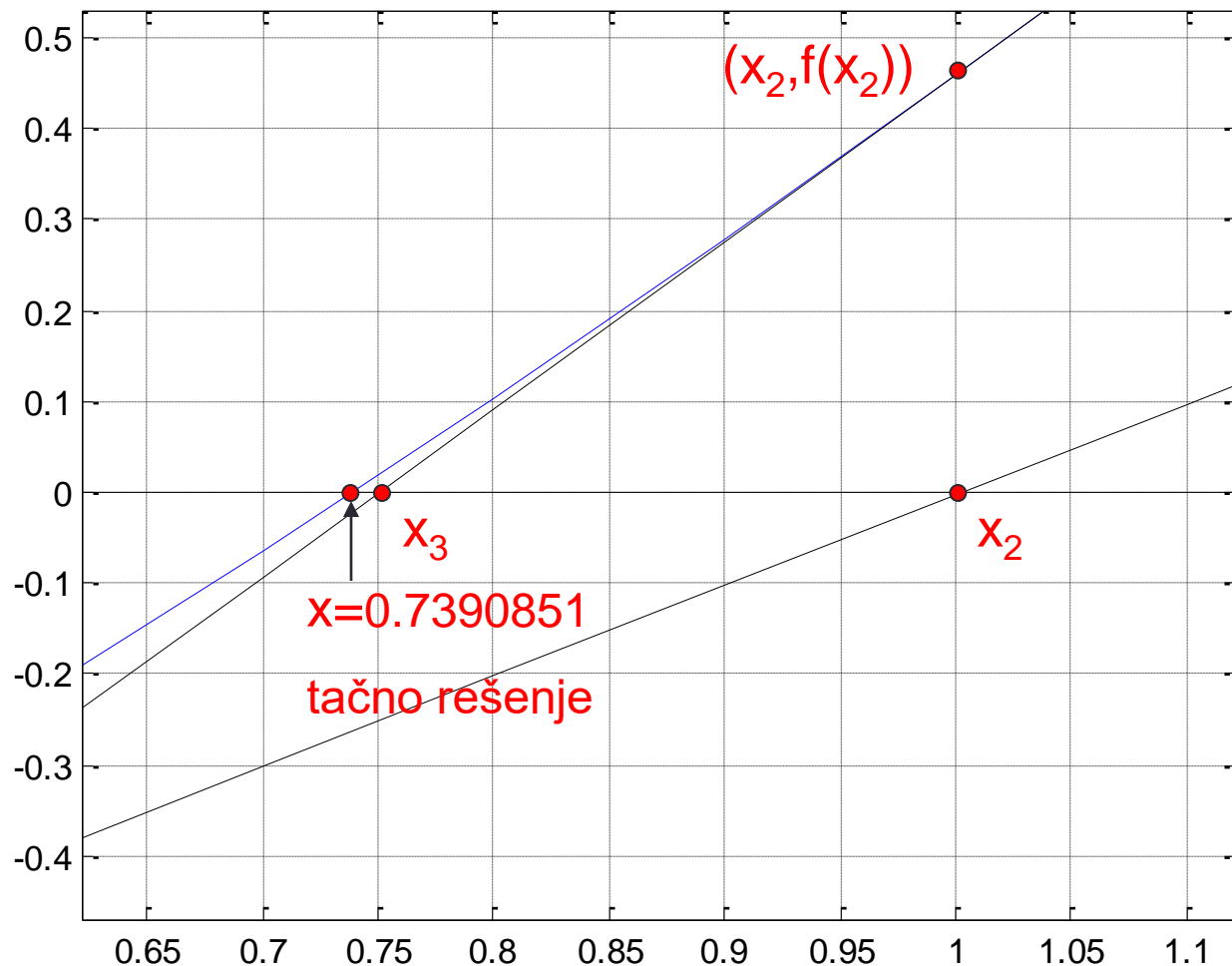
$$x_3 = x_2 - \frac{f(x_2)}{f'(x_2)} = 1.003203 - \frac{1.003203 - \cos(1.003203)}{1 + \sin(1.003203)} = 0.750599$$

Iteracija 3.

$$x_3 = x_2 - \frac{f(x_2)}{f'(x_2)} = 1.003203 - \frac{1.003203 - \cos(1.003203)}{1 + \sin(1.003203)} = 0.750599$$

Iteracija 3. (Zoom)

Primer

$$x - \cos(x) = 0 \quad x_0 = 2.8$$

Tabelarni prikaz

<i>Iteracija</i>	x_n	x_{n+1}	$ f(x_{n+1}) $
1	2.800000	-0.003188	1.00318260323936760
2	-0.003188	1.003203	0.46559863583045469
3	1.003203	0.750599	0.01931883983478933
4	0.750599	0.739114	0.00004840246208071
5	0.739114	0.739085	0.00000000030908021

Posle 5 iteracija $|f(c)|$ je 0.0000000003

Metoda Njutna u ovom slučaju konvergira sporije od metode sečice samo zato što je početno rešenje 2.8, dok je kod sečice bilo $x_1=1$ (što je mnogo bliže pravoj nuli).

Primer metode Njutna za $x_0=1$ dat je na sledećem slajdu.

Primer

$$x - \cos(x) = 0 \quad x_0 = 1$$

Tabelarni prikaz

<i>Iteracija</i>	x_n	x_{n+1}	$ f(x_{n+1}) $
1	1.000000	0.750364	0.01892307382211744
2	0.750364	0.739113	0.00004645589899077
3	0.739113	0.739085	0.00000000028472058

Posle **3** iteracije $|f(c)|$ je 0.0000000002

Kod metode sečice to je bio slučaj posle **4** iteracije.

Njutnova metoda Konvergencija

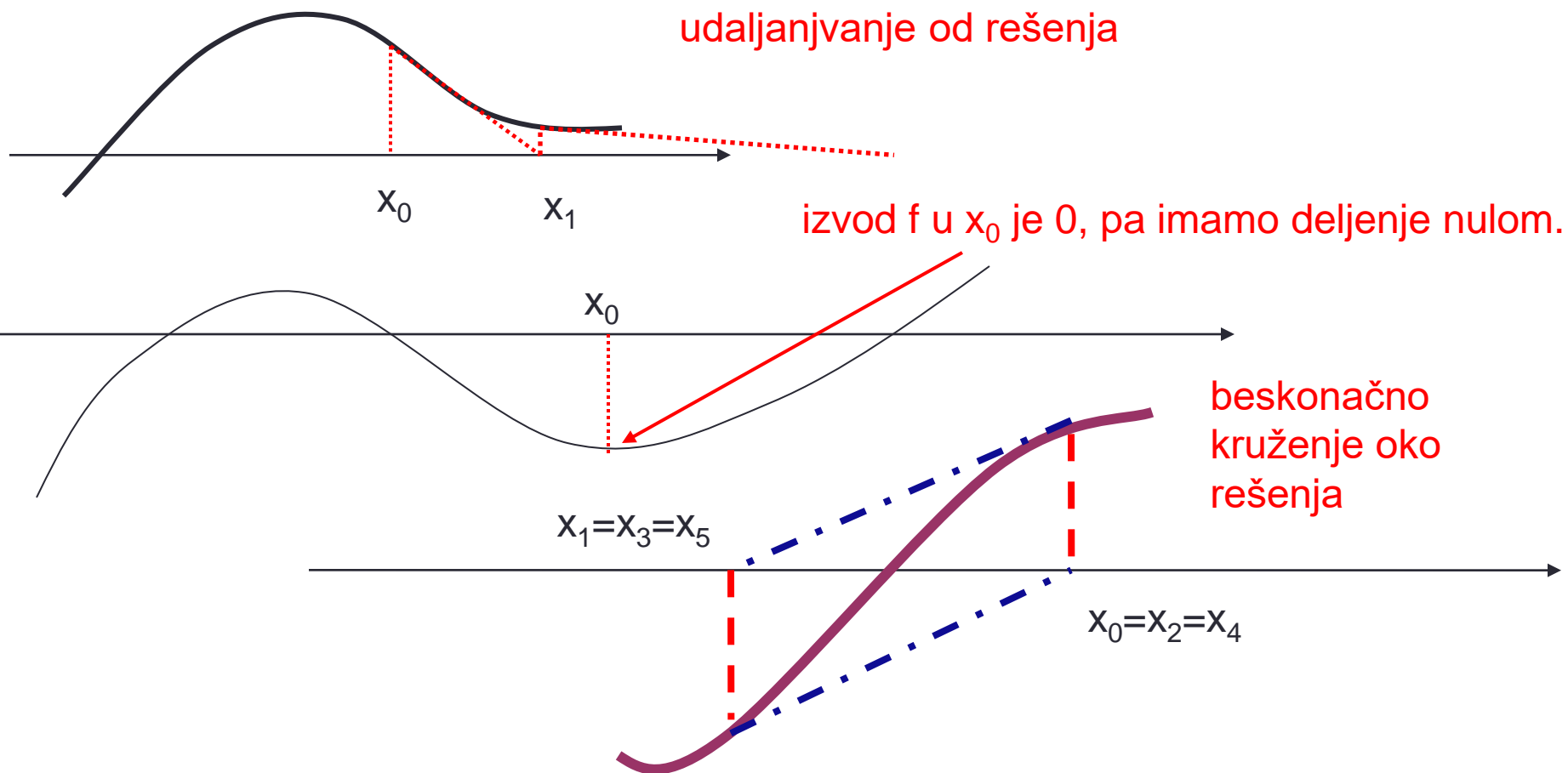
- Ako važi da su $f(x)$, $f'(x)$ i $f''(x)$ neprekidni blizu nule funkcije r i ako je $f'(r) \neq 0$ onda je:
 - Konvergencija Njutnovog metoda kvadratna.
 - Kvadratna konvergencija znači da se broj tačnih cifara rešenja duplira u svakoj iteraciji.

<i>Iteracija</i>	x_n	x_{n+1}	$ f(x_{n+1}) $
1	1.000000000000000000	0.75036386784024389	0.01892307382211744
2	0.75036386784024389	0.73911289091136168	0.00004645589899077
3	0.73911289091136168	0.73908513338528403	0.00000000028472058

$x=0.7390851$
tačno rešenje

Njutnova metoda Divergencija

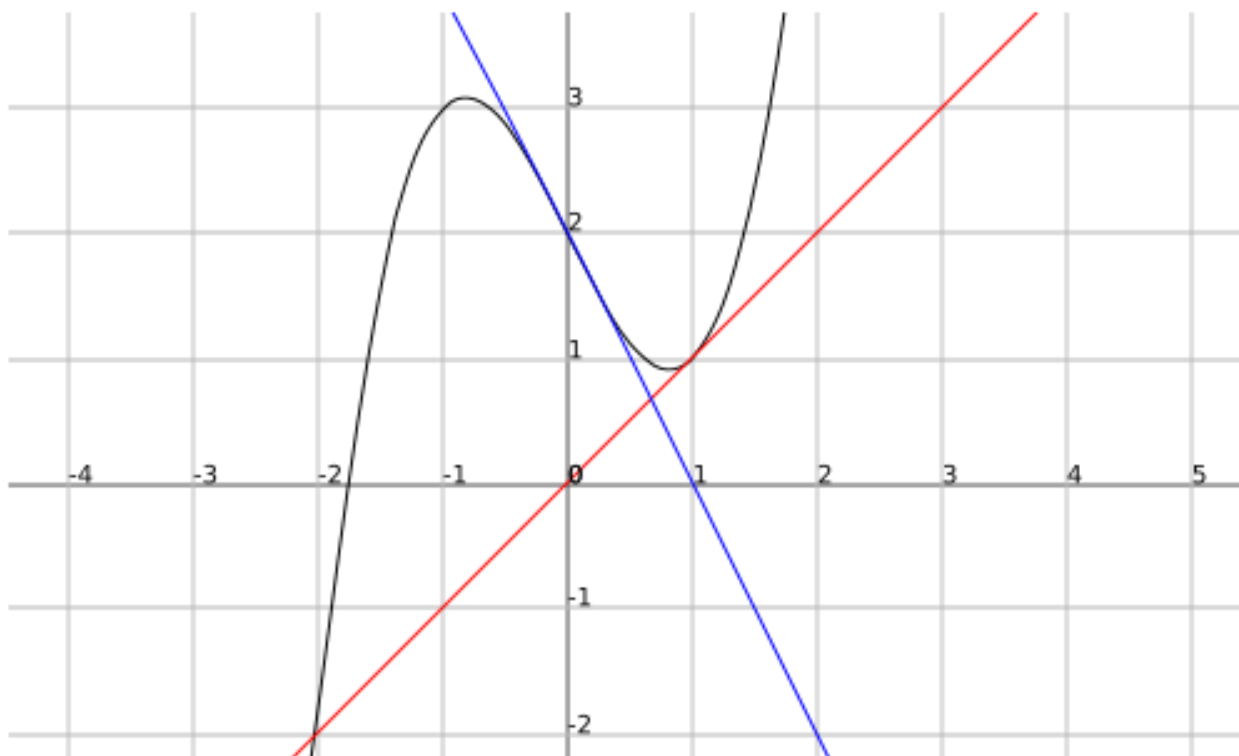
- Ako je početno rešenje daleko od nule, metoda divergira.
Na primer:

Njutnova metoda Divergencija

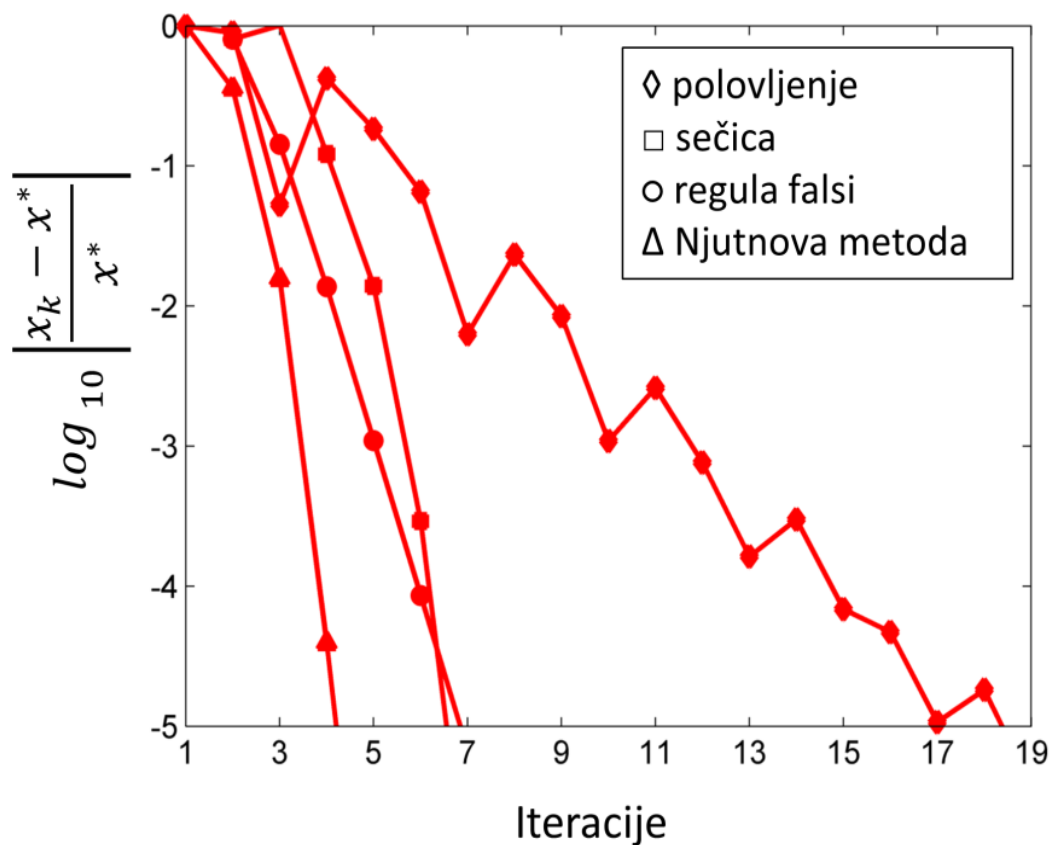
Funkcija je $x^3 - 2x + 2$

Početno rešenje je 0. Iteracije postupka beskonačno osciluju između 0 i 1.

Konvergenција metoda, Grafički prikaz

Ilustracija brzine konvergenције različitih numeričkih metoda za problem:
 $x - \cos(x) = 0$

Rezime metoda

Metod	Prednosti	Mane
Polovljenje	<ul style="list-style-type: none">-Garantovana konvergencija-Broj iteracija za toleranciju se može unapred odrediti-Laka za implementaciju-Ne zahteva prvi izvod	<ul style="list-style-type: none">- Spora konvergencija- Zahteva da se rešenje nalazi u $[a,b]$ tj. da važi $f(a)f(b)<0$
Sečica	<ul style="list-style-type: none">-Brza konvergencija (sporija od Njutnove metode)-Ne zahteva prvi izvod	<ul style="list-style-type: none">- Nema garantovanu konvergenciju- Zahteva dve početne tačke takve da važi $f(x_0)\neq f(x_1)$
Regula falsi	<ul style="list-style-type: none">-Garantovana konvergencija (brža od polovljenja, sporija od sečice)-Ne zahteva prvi izvod	<ul style="list-style-type: none">- Zahteva da se rešenje nalazi u $[x_0,x_1]$ tj. da važi $f(x_0)f(x_1)<0$
Njutnov	<ul style="list-style-type: none">- Veoma brza konvergencija (ako je početno rešenje blizu nule)	<ul style="list-style-type: none">- Nema garantovanu konvergenciju- Zahteva postojanje prvog izvoda i $f'(x_0)\neq 0$